Fredningsforslag i Fredericia kommune for

Treldeskovene

Fredericia Kommune og Danmarks Naturfredningsforening, marts 2019

Fredericia Kommune

Danmarks Naturfredningsforening

Dato: marts 2019
Sagsbehandlere:
Kaare T. Kristensen (DN)
Kontaktoplysninger: mail: kaare@dn.dk; tlf. nr. 29 80 48 12

Carsten Pedersen (Fredericia Kommune)
Kontaktoplysninger: mail: carsten.pedersen@fredericia.dk; tlf. nr. 41 16 25 20

Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlige del

Forslag til fredning af Treldeskovene

Indholdsfortegnelse

1. Baggrunden for forslaget.....3
2. Fredningsforslagets afgrænsning.....3
3. Beskrivelse af fredningsområdet.....4
4. Frednings- og planlægningsmæssige forhold.....19
5. Forslag til fredningsbestemmelser.....21

Bilag:
Bilag 1: Areal- og lodsejerliste
Bilag 2: Budgetoverslag
Bilag 3: Bemærkninger til budgetoverslaget
Bilag 4: Eksisterende fredning og deklarationsfredning for Næsset
Bilag 5: Udtalelse fra Københavns Universitet - Center for Makroøkologi
Bilag 6: Artsliste
Bilag 7: Udtalelse af Dansk Botanisk Forening

Kortbilag:
Kortbilag 1: Fredningskort i 1:6000 og oversigtskort i 1:25.000
Kortbilag 2: Arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, Nåleskov, Urørt skov, Øvrige skovarealer og Lysåbne arealer.

Litteraturliste:

1. Baggrunden for forslaget

Danmarks Naturfredningsforening fremsætter hermed, i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33 stk. 3, forslag til fredning af Treldeskovene i Fredericia Kommune, i alt ca. 640 ha.

Nordøst for Fredericia ligger Treldeskovene. Skovene rummer en artsrigdom ud over det sædvanlige, og forekomsten af sjældne og truede planter, svampe, insekter og fugle i skovene er unik i en national sammenhæng. Den høje biodiversitet skyldes primært to ting – nemlig de særlige geologiske forhold og områdets lange skovhistorie.

Området har sandsynligvis været skovbevokset siden sidste istid – noget som er meget sjældent i Danmark. Det kontinuerlige skovdække er meget vigtigt for de skovlevende dyre- og plantearter. Mange af arterne i området er såkaldte indikatorarter for gammel skov og er både tilknyttet og afhængige af et kontinuerligt løvtræsskovdække, dødt ved og et stabilt skovklima.

Lillebæltskysten er, ud over at være skovbevokset, også en særlig geologisk skueplads. Kysten er nemlig præget af dramatiske og karakteristiske skred i det plastiske ler. Skreddene sker, når leret i jordlagene vandmættes. Vandet gør leret plastisk, hvilket giver nogle imponerende skredzoner, hvor hele træer og mindre skovpartier skrider i Lillebælt.

Denne blanding af særlige geologiske forhold og kontinuerligt skovdække findes ikke lige i hele landet, og det giver nogle ganske særlige naturforhold i en bræmme langs hele kystskrænten. Den naturlige kystdynamik giver et større og mere varieret lysindfald og flere forskellige habitater end i en normal skov. Tilsammen giver det skoven et særligt udtryk og et højest særegent naturindhold.

Af særlige arter i skovene kan nævnes flere forskellige orkideer, eksempelvis Stor Gøgeurt, der også er ansvarsart for kommunen. Derudover findes en lang række sjældne svampe og insekter. Der er bl.a. fundet flere rødlistede sommerfugle og over 50 forskellige arter af rødlistede svampe. Arter som disse, der er knyttet til gamle træer, dødt ved, skovmoser eller skovlysninger er generelt på tilbagetog i Danmark. Det sker primært, fordi deres naturlige levesteder er blevet færre på grund af intensiv skovdrift, og samtidig er de tilbageværende individer blevet mere spredt i landskabet.

Den naturlige dynamik ved kysten og de mange sjældne arter tilknyttet skovene er ikke tilstrækkeligt fremtidssikret. Der findes i lovgivningen eller den praktiske forvaltning ingen andre konkrete tiltag end fredning, som kan sikre områdets store naturværdier mod hverken pludselig eller langsom forringelse. Der kan således opstå uhensigtsmæssige situationer, hvor skovdriften kolliderer med naturhensyn, og der sker uoprettelig skade på sårbare arter.

Fredningsforslaget sigter således på med rettidig omhu at sikre en forbedring og varig beskyttelse af naturværdierne og den særlige geologi i Treldeskovene.

2. Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsforslaget omfatter Treldeskovene i deres helhed. Treldeskoven er en samlet betegnelse for skovområdet, der strækker sig i et bælte fra Hyby Fælled i vest til Trelde Næs i øst. Det er kommunens største skovområde og omfatter skovene på Trelde Næs, Kirkeskoven, Østerskov, Selvejerskoven, Vesterskov og Kirstinebjerg skov.

Fredningsforslaget afgrænses mod sydvest af den eksisterende fredning for Hyby Fælled. Fredningsgrænsen mod nord/nordvest følger skovbrynet som en knækket linje. Enkelte steder er inkluderet lysåbne naturtyper grænsende op til skoven. Fredningsforslaget inkluderer ikke

selve campingpladsen på Trelde Næs, men inddrager derimod det offentlige areal mellem campingpladsen og stranden, herunder Trelde Klint.

Fra det yderste af Trelde Næs går fredningsgrænsen langs kysten hele vejen ned til Hyby Fælled. Fredningsforslagets afgrænsning fremgår af kortbilag 1.

Fredningsforslaget dækker ca. 640 ha og omfatter 54 lodsejere. Fredericia Kommune ejer knap 100 ha. Staten (Søfartsstyrelsen) ejer ca. 1 ha. Resten er fordelt på 52 private lodsejere, hvoraf de fleste ejer under 5 ha, mens nogle få ejer arealer af betydelig større størrelse. En enkelt privat lodsejer råder over 97 ha.

3. Beskrivelse af fredningsområdet

Fredningsforslaget dækker et skovområde, der består af flere forskellige skove, herunder Skoven på selve Trelde Næs, Østerskov, Selvejerskoven, Kirkeskoven og Vesterskov og Kirstinebjerg skov inderst mod Hyby fælled. Den samlede betegnelse for skoven vil i det følgende være Treldeskovene.

Landskab

Trelde Næs ligger som en halvø mellem Vejle Fjord og Lillebælt. Landskabet er meget oplevelsesrigt og karakteriseres af gamle løvtræsdominerede skove, en interessant geologi og en dramatisk kyststrækning.

Figur 1. Det yderste af Treldehalvøen. Foto: visitlillebælt.dk

På den centrale del af Treldehalvøen ligger et langstrakt plateau, der i en højde på 44-48 meter strækker sig fra Østerskov over den nordlige del af Vesterskov ned mod Hyby Fælled. Terrænet på den centrale del af halvøen er relativt fladt og let skrånende mod hhv. Lillebælt og Vejle Fjord. Plateauet gennemskæres flere steder af dybe smeltevandssprækker, der gennem årtusinder har eroderet sig gennem overfladen.

Treldeskovene vokser højt i terræn, hvilket forstærker skovene som et markant landskabselement. Området opleves specielt godt fra Lillebælt, hvor de godt 30 meter høje skovbevoksede skrænter rejser sig imponerende fra vandet. Kysten siges da også til at være Danmarks længste og mest imponerende skredkyst. Er man ikke den heldige ejer af en båd, opleves skovene også rigtigt fint på cykel eller i bil fra Trelde Næsvej eller Skullebjergvej.

Jordbundsforhold
Jordbunden i fredningsområdet er helt overvejende moræneler med enkelte, små områder af smeltevandssand og –grus. I lavningerne på nordsiden af halvøen findes lokalt ferskvandsaflejringer og i kystzonen sand. Området er dog særligt kendt for det store indhold af plastisk ler. Leret er en blanding af det såkaldte Røsnæs- og Lillebæltsler og er kendetegnet ved en overordentlig stor finhedsgrad. Det plastiske ler findes normalt langt dybere i undergrunden, men er på treldehalvøen presset op i flager og blandet ind i morænen af istidens gletsjere.

Det store indhold af plastiske ler betyder, at jorden revner og sprækker, når den tørrer ud om sommeren. Når regnen så sætter ind om efteråret, optages store vandmængder, der gør leret plastisk. Det plastiske ler kombineret med skrænterne ud mod Lillebælt bevirker, at store områder skrider i vandet. Kysten mod Lillebælt er derfor præget af dramatiske skredzoner, hvor terrasser med hele træer og mindre skovpartier langsomt glider i vandet, se figur 2. Disse skred er et naturligt fænomen, som man kun kan opleve ganske få steder i landet. Kyststrækningen er derfor også udpeget til National Kyststrækning.

Jordbunden har udover de store mængder ler også et højt kalkindhold. Denne kombination sammenholdt med de store skred har stor betydning for vækstvilkårene i området. Det giver de specialiserede og sjældne arter øgede konkurrencefordele. Derfor er mange af arterne på Treldehalvøen kun fundet på ganske få lokaliteter i landet. Det er eks. orkideer som Stor Gøgeurt, Skovgøgeurt, Langsporet Gøgelilje og Tætblomstret Hullæbe.

Figur 2. En af de dramatiske skredzoner ud mod Lillebælt. Hele træer rives løse, når der opstår større skred. Her må et egetræ langsomt, men sikkert, lade livet.

Geologi og geologiske værdier
Treldehalvøen er geologisk set et særdeles interessant område, der på flere felter giver et værdifuldt indblik i Danmarks geologiske forhistorie. Det gælder både i forbindelse med undergrunden og dens dyreliv og med de processer, aflejringer og strukturer, der blev resultatet af istidens voldsomme omvæltninger.

Halvøen ligger i den centrale del af det østjyske fjordlandskab, der strækker sig mellem kysten og den Østjyske Israndslinie fra Mols til Kruså. Her fungerede kystlandskabets fjorde som tunneldale i forbindelse med den maksimale nedisning, der i slutningen af sidste istid for godt 20.000 år siden nåede frem til hovedopholdslinien i Midtjylland. Afsmeltningen af ismasserne herfra blev hurtigt efterfulgt af et nyt isfremstød, der for omkring 18.000 år overskred kysten og kort derefter stoppede ved den østjyske israndslinie i kort afstand fra kysten. De østjyske gletsjere udglattede landskabet og lagde et tyndt morænedække over Treldehalvøen, og dermed var opbygningen af landskabet i de store linjer fuldendt som en tilspidset moræneflade begrænset af fjorde på begge sider.

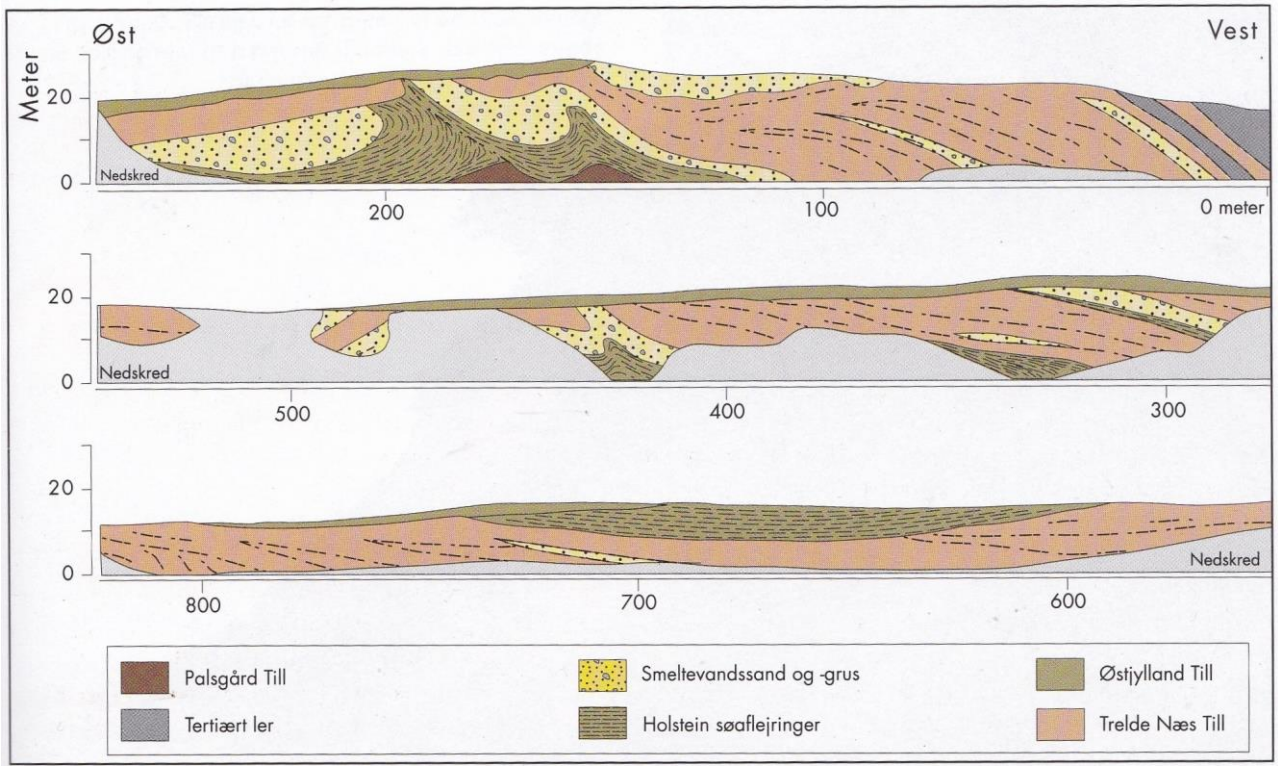
Istidens utallige gletsjeroverskridelser over området har imidlertid også medført omvæltninger, i jordlagene, som man kun undtagelsesvist fornemmer på den rolige overflade, men som på Treldenæs dukker op i de dybere snit i kystklinterne. Og som bevidner den geologi, der tidligere har præget Treldenæs og Danmark i det hele taget.

Langs Lillebæltkysten har gletsjerne oppresset store flager af plastisk ler fra undergrunden. Leret er det såkaldte Røsnæs- og Lillebæltsler, der er kendetegnet ved en overordentlig stor finhedsgrad. Leret blev dannet for omkring 50 millioner år siden på et tidspunkt, hvor Nordsøen og Danmark var dækket af et stort og flere hundrede meter dybt hav. I havet blev næsten intet materiale tilført fra de omgivende landområder, og der skete kun en langsom bundfældning af ekstremt finkornet materiale, der formodes at stamme fra vulkansk aktivitet langs en sprække i Atlanterhavet, hvor Europa og Amerika gled fra hinanden. Klimaet var varmt – tropisk eller subtropisk - og havet rummede et rigt dyreliv, som i dag afspejler sig i en rigdom af spændende fossiler. Strækningen mellem Kasser Odde og Hyby Fælled er da også kendt som et særlig godt sted at gå på fossiljagt. Her er fundet flere danekræ, som eks. søliljer, muslinger og krabber, desuden kommer f.eks. knogler og tænder af fisk og fugle, se figur 4.

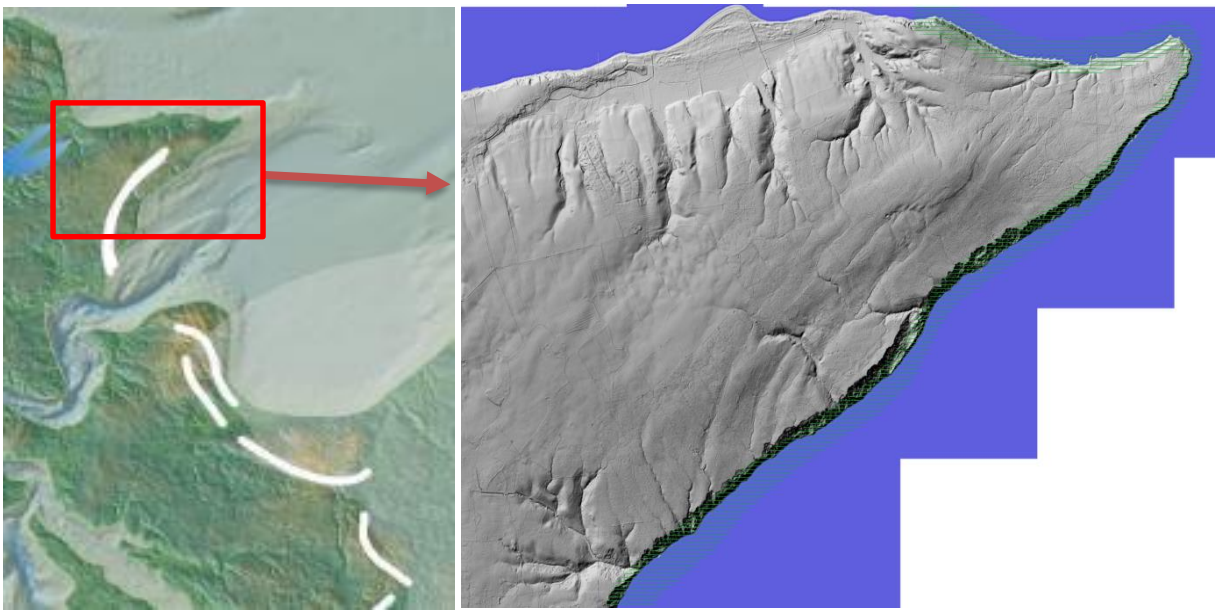
Figur 4. Eksempler på danekræ fra Treldenæs: Tv: Sølilje. Midt: Hale og kraniedel fra "sværdfisk". Th: Fuglekranie. Figurer fra bogen Danekræ – Danmarks bedste fossiler.

I Trelde Klint på nordkysten er et helt særligt geologisk profil synligt, se figur 5. Her har istidens gletsjere sammenpresset ældre lag i folder og flager. Plastisk ler findes også her, men det er især aflejringer fra istidens ældre perioder, der har interesse. Trelde klint viser således aflejringer fra alle de tre seneste istider, men måske mest interessant er en aflejring af søkalk og kiselgur fra Holstein Mellemistiden for ca. 400.000 år siden. Trelde Klint er dermed en nøglelokalitet for forståelsen af Danmarks ældre istidshistorie og har lagt navn til enheden Trelde Næs till.

Figur 5. Geologisk profil fra Trelde Klint. Bemærk at der er tale om et sammenhængende profil. Figur fra bogen: Geologisk set – Det sydlige Jylland.

I forbindelse med fredningsforslaget er man blevet opmærksom på et tredje værdifuldt geologisk fænomen: De buede bakkestrøg i den sydlige del af Treldeskovene nogenlunde parallelt med Lillebæltskysten, se figur 6. Bakkestrøgene er af geologen Michael Houmark-Nielsen tolket som randmoræner med fortsættelse på Nordfyn omkring Båring Vig, og som dannet langs en israndslinje under isens bortsmeltning fra hovedstilstandslinien i Midtjylland. I sin yderste konsekvens betyder det, at Treldehalvøen i sin helhed fik sin form for ca. 20.000 år siden som en storstilet randmoræne, da isen smeltede bort fra sin yderstilling ved Hovedopholdslinien i Midtjylland. En nærmere undersøgelse er påkrævet, men landskabsstrukturen bør utvivlsomt beskyttes.

Figur 6.
TV: Randmorænestrøget fra Treldenæs over Lillebælt til Røjle-halvøen og Båring Vig på Fyn. Tolkning: Michael Houmark-Nielsen.
TH. Skyggekort over Trelde halvøen. På kortet bemærkes de buede bakkestrøg og de stejle skrænter mod Lillebælt og de dybe kløfter, der gennemskærer terrænet. Den grønne skravering markerer det område, som er udpeget til Nationalt geologiks interesseområde.

Geologisk set er kystlandskabet omkring Trelde Næs i særklasse. Lokaliteten har med andre ord stor forsknings-, undervisningsmæssig og landskabelig værdi og er derfor også udpeget til Nationalt Geologisk Interesseområde og Nationalt Kystområde.

Naturen i skoven
Fredningsforslaget omfatter langt overvejende gammel skov. Skoven består primært af bøgeskov iblandet eg i større eller mindre grad. Underskoven, hvor en sådan findes, består typisk af hassel og tjørn. En mindre del af skoven drives med forskellige former for nåletræ. Omkring 8 % af det samlede skovareal udgøres i dag af nåletræ.

Den yderste del af næsset ejes og drives af Fredericia Kommune. Skovene her drives efter naturnære skovdriftsprincipper med fokus på skovudviklingstypen Eg med ask og avnbøg. I Troldeskoven, yderst på næsset, er der mulighed for at se vrange bøge – bøgetræer, som er forkrøblede og mangestammede. En del af de vrange bøge er bevokset med store mængder vedbend.

Figur 7. En af de vrængede bøge i troldeskoven på Trelde Næs.

På næsset er udlagt en bræmme urørt skov langs Lillebæltskysten, ligesom der i Kirstinebjerg Skov, lige syd for fredningsforslaget, også er udlagt urørt skov i den statsejede del af skoven.

Skovene rummer samlet set en varieret skovflora og en artsrigdom ud over det sædvanlige. Forekomsten af sjældne og truede planter, svampe og insekter i skovene er unikt i en national sammenhæng. Mange af arterne i området er såkaldte indikatorarter for gammel skov og er afhængige af et kontinuerligt løvskovdække, dødt ved og et stabilt skovklima. Dertil findes i skredzonerne ud mod Lillebælt nogle særegne vækstvilkår, som giver grobund for en meget specialiseret flora. Det er her, i en bræmme på ca. 300 m langs kysten, at man finder de største biologiske værdier, se bilag 5.

Der er i det forslåede fredningsområde udpeget enkelte naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3, se kortbilag 2. Det drejer sig om et overdrevsareal på næsset, en række vandløb og et antal mindre søer. Der findes givetvis flere beskyttede naturtyper i skovene jf. skovlovens § 28, men disse er sagsrejser bekendt ikke blevet kortlagt.

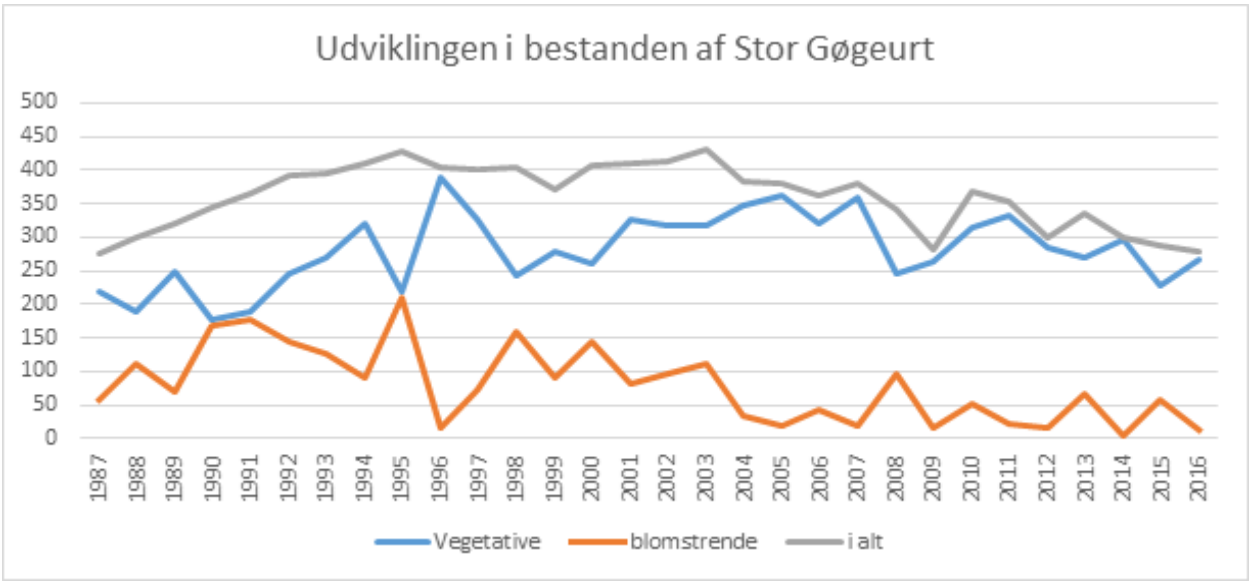
Det vil være meningsløst at nævne alle Treldeskovenes arter, da der findes så uendeligt mange. I nedenstående fremhæves en del af de særegne arter. En mere fyldestgørende artsliste fremgår i stedet af bilag 6.

Flora:
En af Treldeskovenes karakteristiske plantefamilier er orkideerne. Der findes i alt 11 forskellige arter i og omkring skovene. Det er arter som eksempelvis Langsporet Gøgelilje, Rederod, Ægbladet Fliglæbe, Skovgøgelilje og Stor Gøgeurt. Der henvises til bilag 7 for en nærmere beskrivelse af fredningsområdets orkideer og dens øvrige flora.

Figur 8: Stor Gøgeurt (tv), Langsporet Gøgelilje (mf) og Skovgøgelilje (th) i Treldeskovene. Foto: Bjarne Christensen

Stor Gøgeurt er Danmarks mest imponerende orkidé, når den ofte mere end knæhøje plante om foråret står med sin kraftige, lysegrønne bladroset og sit op til 25 cm lange, tykke aks af smukke, lyse blomster. Den vokser kun fire steder i hele landet, så den er meget sjælden. Den er derfor udpeget til ansvarsart for kommunen. Kommunen har i den forbindelse overvåget bestanden siden 1987, se figur 9. Overvågningsdata viser, at bestanden fluktuerer, men de seneste 10 år har den været faldende. Langsporet Gøgelilje er om muligt endnu mere sjælden end Stor Gøgeurt. Den har kun tre kendte levesteder i Danmark og er tilknyttet bøgeskov.

Figur 9. Bestandsudviklingen af Stor Gøgeurt i Treldeskovene.

Alle orkideer i Danmark er fredet og må således ikke plukkes, graves op eller på anden måde skades, men der findes ingen krav til pleje eller særlig skovdrift.

Udover orkideerne kan nævnes interessante arter som Skarvgræs, Elfenbens-Padderok, Hylster-Guldstjerne, Lund-Fredløs, Vellugtende Agermåne, Tykakset Star og Kæmpe-Star. Fælles for disse er, at de alle er sjældne eller relativt sjældne i Danmark.

Fauna:
Skoven er hjemsted for en lang række almindeligt forekommende dyr som ræv, grævling, lækat, egern, firben, stålorm, hugorm mm. og flere sky/sjældne arter, som eks. skovmår og stor vandsalamander.

De mest interessante arter skal man dog se lidt bedre efter for at få øje på. Helt særligt for skovene er nemlig tilstedeværelsen af de mange sjældne insekter, såsom Jordhumle-Svirreflue, Kejserkåbe, Rødlig Perlemorsommerfugl, Hvidbåndet Rovflue, Lille Pupperøver, Okkergul Pletvinge mfl. Det er arter der nyder godt af de særlige forhold i de ekstensivt drevne skove. Flere af dem er såkaldte gammelskovsarter, der indikerer, at området har været skovbevokset i meget lang tid.

Et godt eksempel på en sådan gammelskovsart er den meget sjældne Pragtsvirreflue, se figur 10. Den kan på varme dage i maj og juni findes i skovlysninger i Treldeskovene helt fra byen og ud til næsset. Den er i hele Jylland kun kendt fra denne skov og i resten af landet kun fra nogle få steder på Sjælland.

Figur 10. Pragtsvirreflugen i Treldeskovene en indikatorart for bevaringsværdige naturskove. Foto: Karsten Thomsen

Pragtsvirrefluen er især knyttet til lysninger, hvor der er gamle løvtræer. Den kan leve i naturligt væltede bøgestammer og deres hule stubbe i naturskove med bøg, eg og ask. Larven lever i rødderne af bøgestubbe under nedbrydning og i hule bøgestammer. De voksne sidder på solbeskinnede bøgestubbe, sjældnere på solbeskinnede blade eller på jorden ved siden af bøgestammer.

Den smukke flue har i Danmark sin nordligste udbredelse og er af Europarådet udpeget som indikatorart for bevaringsværdige naturskove.

En anden opsigtsvækkende art i Treldeskovene er Bøgehjorten - billen ser stor og farlig ud, men er ganske harmløs. Navnet har den, fordi den dels lever hovedsageligt i bøgetræer, dels fordi den har to store tænger på hovedet, som minder lidt et hjortegevir. Tængerne bruges til at slås med. Bøgehjorten lever i og ved store døde træer. Her lever dens larve i træet indtil den forpupper sig og kommer frem som en fuld forvandlet bille. Den voksne bille bliver op til 3 cm lang – hvilket er ret stort for en bille. Bøgehjorten er vurderet til at være i tilbagegang på landsplan.

Endnu en karakteristisk art for Treldeskovene er Løvfrøen som lever i flere vandhuller på de lysåbne arealer i området. I 2013 – 2018 gennemførte Fredericia Kommune et større projekt med at udsætte løvfrøer bl.a. på Trelde Næs. Projektet var en succes og der er nu ynglende løvfrøer flere steder i kommunen. Løvfrøen er en lille skriggrøn frø med en opsigtsvækkende kvækken der kan høres ved vandhuller forår og sommer ved skumringstid.

Figur 11: Løvfrø på Trelde Næs. Foto: Kim Olsen

Trelde Næs er desuden også en fin ynglelokalitet for skovfugle. Der er bl.a. observeret både Sortspætte og Mellemflagspætte i skovene. Derudover er en fin bestand af Korttået Træløber og Grønspætte ligesom både Natugle, Skovhornugle samt Stor Flagspætte yngler i skoven.

Området er også en udmærket fugletræk-lokalitet om foråret, hvor store mængder trækfugle passerer forbi hvert år. I vinterhalvåret er farvandet omkring Trelde Næs hjemsted for meget store mængder edderfugle.

Figur 12. Både Sortspætten (tv), Stor Flagspætte (mf) og Grønspætte (th) forekommer i Treldeskovene. Foto: Mariane L. Jensen

Endeligt kan fra Trelde Næs også opleves mindre flokke af marsvin svømmende gennem Lillebælt, ligesom man kan være heldig at se enkelte eksemplarer af spættet sæl.

Svampe:
En almindelig dansk løvskov vil indeholde ganske få – hvis nogen rødlistede arter. I Treldeskovene er registreret 67 rødlistede svampe. Treldeskovene er således, uden tvivl, en af de mest værdifulde svampelokaliteter i hele landet. Grunden hertil skal igen findes i den spændende kombination af plastisk ler og ekstensivt drevne skove med lang kontinuitet.

Lokaliteten er kendt for en lang række specielle arter, herunder mykorrhizadannere knyttet til eg, bøg, hassel og avnbøg (Mykorrizadannende svampe betegner symbiosen mellem en svamp og planternes rødder). Af svampearter kan nævnes Gråbladet Slørhat, der af svampekendere benævnes som områdets signaturart, da Treldeskovene er det eneste kendte voksested i hele landet. Derudover kan nævnes Guld-rørhat, Sølvskinnende Rørhat, Satans Rørhat, Bleg Rørhat og en lang række Knold-slørhatte med en karakteristisk opsvulmet stok nederst, som kun findes i gamle skove. Nogle af svampene er meget sjældne i Danmark, eks. indigo slørhat (3 fund i DK), Buillards Slørhat (3 fund i DK), Violetflaget Slørhat (6 fund i DK). Endelig er den meget sjældne Køllekantarel genfundet i Trelde Østerskov i 2006. Køllekantarel er fundet 10 steder i DK, hvoraf kun 3 fund er gjort efter 1980.

Senest er der i september 2017 for første gang i Danmark gjort et fund af Pose-Slørhat. Arten er meget sjælden i hele Skandinavien og fundet er derfor lidt af en sensation. Arten er tilknyttet kystskove med gamle løvtræer og soleksponeret kalk- eller lerbund.

Når disse sjældne svampe findes, viser det, at det er en unik naturlokalitet. De bedste svampelokaliteter er, ligesom de bedste botaniske lokaliteter, knyttet til en bræmme på ca. 300 m langs Lillebæltskysten.

Figur 13. Pose-Slørhat fra Treldeskove Østerskov. Foto: Jens H. Petersen

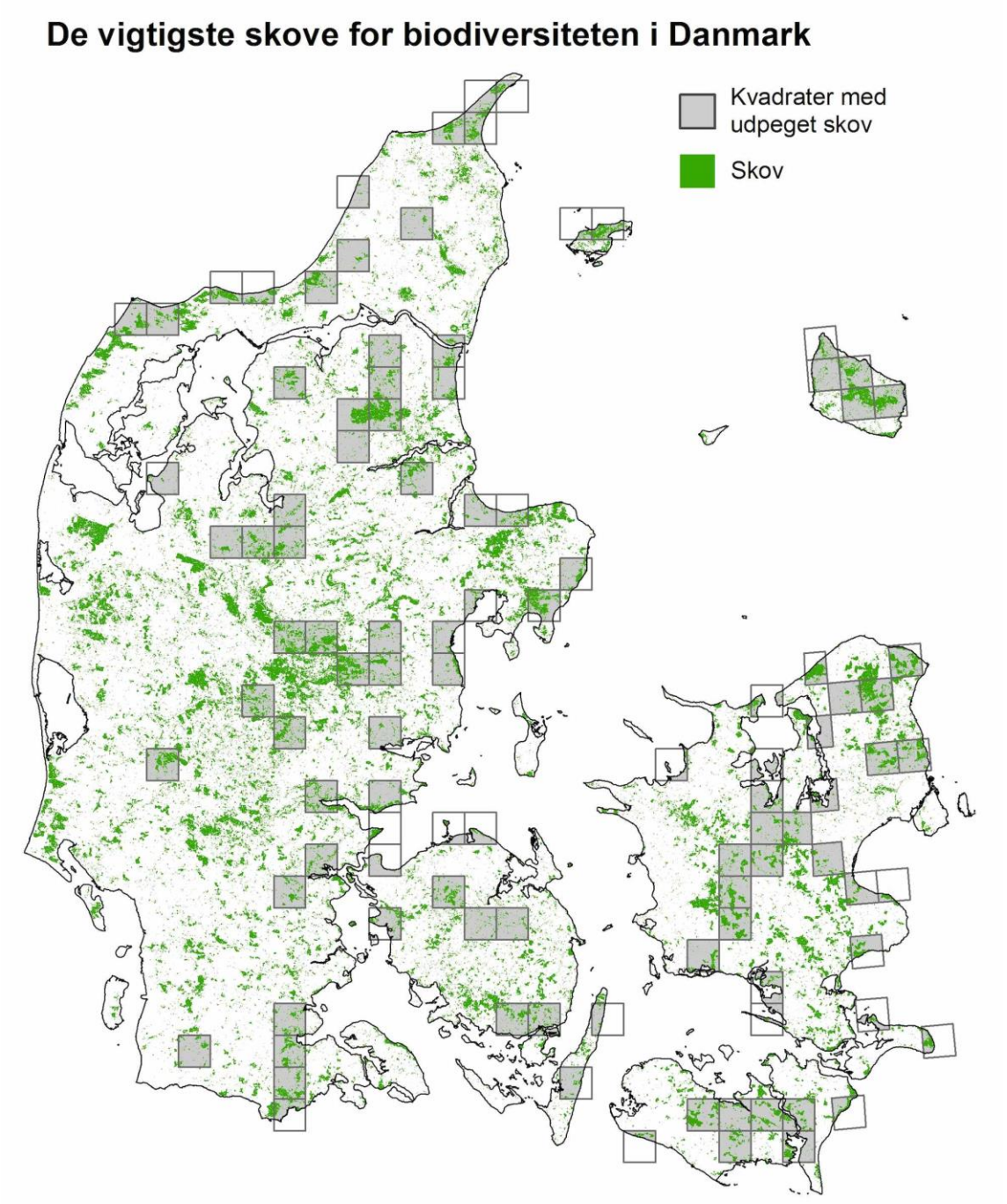
Skoven i naturen
Danmark er oprindeligt et skovland. Efter sidste istid bredte skoven sig og kom til at dække det meste af landet, som den også har gjort det i de tidligere mellemistider. De mange skovtilknyttede arter er igennem millioner af år evolutionært tilpasset til at leve i intakte skovøkosystemer med deres store diversitet af levesteder, hvoraf en del ikke findes i forstligt drevne skove. Arternes tilpasninger lader sig ikke ændre over kort tid, og derfor er arterne stadig grundlæggende afhængige af de samme levesteder, som fandtes i de oprindelige naturlige skove.

Et flertal af landets mere end 30.000 arter er fra naturens hånd tilpasset skoven som levested, og mange truede arter findes kun i skoven. Skovnaturen er således levested for op mod halvdelen af de arter, der findes i Danmark. En opgørelse over, hvor de rødlistede arter findes, viser da også, at ca. 65 % af disse findes i skovene, og omkring 36 % findes kun i skov. Skov er altså den naturtype, der har flest truede og sårbare arter tilknyttet.

Efter af have været helt nede på ca. 5 % skovdække i Danmark i starten af 1900 tallet, har vi nu ca. 14 % skov. Men selvom tallet er støt stigende, er det ikke ensbetydende med, at der er høj biodiversitet i samtlige danske skove. Skovdriften er nemlig bestemmende for arternes levevilkår. Indførslen af det ordnede skovbrug og en mere intensiv skovdrift har således medført et tab af levesteder for de skovlevende arter. Tabet af levesteder har betydet, at mange arter er forsvundet fra hovedparten af vore skove. Kun i nogle skovlandskaber har kombinationen af lang kontinuitet og skånsom drift betydet, at nogle af de mest følsomme skovarter har overlevet – men i mange tilfælde i små og isolerede bestande, som ikke vil kunne opretholde sig selv på længere sigt.

Inden for biologien taler man om forsinket uddøen for sådanne arter. Med tiden forventes artstallet at falde indtil det afspejler størrelsen, mængden og kvaliteten af levestedet. Det er vigtigt at understrege, at denne uddøen kan tage meget lang tid. For nogle arter måske få årtier, for andre potentielt århundreder. Den forsinkede uddøen betyder til gengæld også, at man kan bremse processen gennem en målrettet indsats, der hvor de sjældne og følsomme arter stadig findes og i områderne omkring dem.

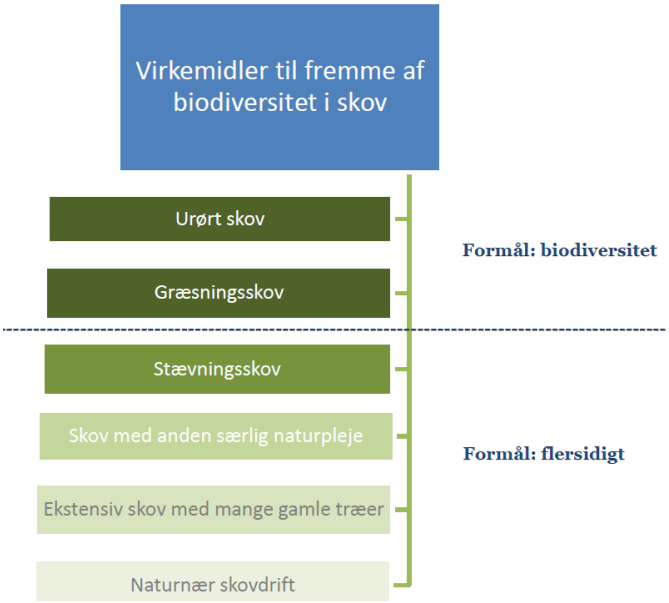
Skovens store betydning for bevaring af biodiversiteten har i stigende grad vundet indpas i naturforvaltningen. Det afspejler sig bl.a. i statsskovene, hvor man er undervejs med at fordoble arealet med urørt skov. Udpegningerne af de urørte skove er bl.a. sket på baggrund af en rapport fra Københavns Universitet – *Bevarelsen af biodiversiteten i de danske skove.* Rapporten udpeger et netværk af skove, hvor driften skal ekstensiveres i større eller mindre grad, hvis tilbagegangen i biodiversitet skal standses. Treldeskovene indgår som et af skovområderne i dette netværk, og forfatterne bag rapporten anbefaler, at hele det samlede skovområde på Trelde halvøen udlægges til urørt skov, se figur 14. Endeligt er det værd at bemærke, at Treldeskovene, ud af de 105 skove, som indgår i analysen, er placeret som nr. 5 hvad angår biodiversitet.

Figur 14. Netværk til bevarelse af biodiversitet i løvskov. Københavns Universitet har beregnet, at minimum 75.000 hektar privatejet og statslig skov skal være såkaldt urørt skov, hvis vi skal bevare Danmarks mange truede skovarter. Men det kan ikke være vilkårlige 75.000 hektar – kortet viser, i hvilke områder skovene skal slippe for motorsavene, hvis minimumsmålet skal holde. Bemærk: Grøn signatur viser al skov, men kun 80 % af løvskoven og en mindre del af nåleskoven i de markerede kvadrater skal indgå i netværket.

Skovdrift og biodiversitet
Mange af de arter, der er tilknyttet skov, er tilpasset et stabilt miljø og spredes kun langsomt og over korte afstande. Det ses tydeligt på skovarter som f.eks. Skovstar, Skovbyg og Druemunke. Arealer med sammenhængende skov er derfor vigtige, hvis biodiversiteten skal tilgodeses.

Udover sammenhængen er selve intensiteten af skovdriften også bestemmende for hvilket naturindhold skoven kan have. Der findes udover den traditionelle skovdrift med renafdrift og fladeforyngelse også andre driftsformer, der i stigende grad tilgodeser flere formål samtidigt herunder også biodiversiteten, se figur 15. Det fremgår af figuren at urørt skov er det virkemiddel, som bedst tilgodeser biodiversiteten.

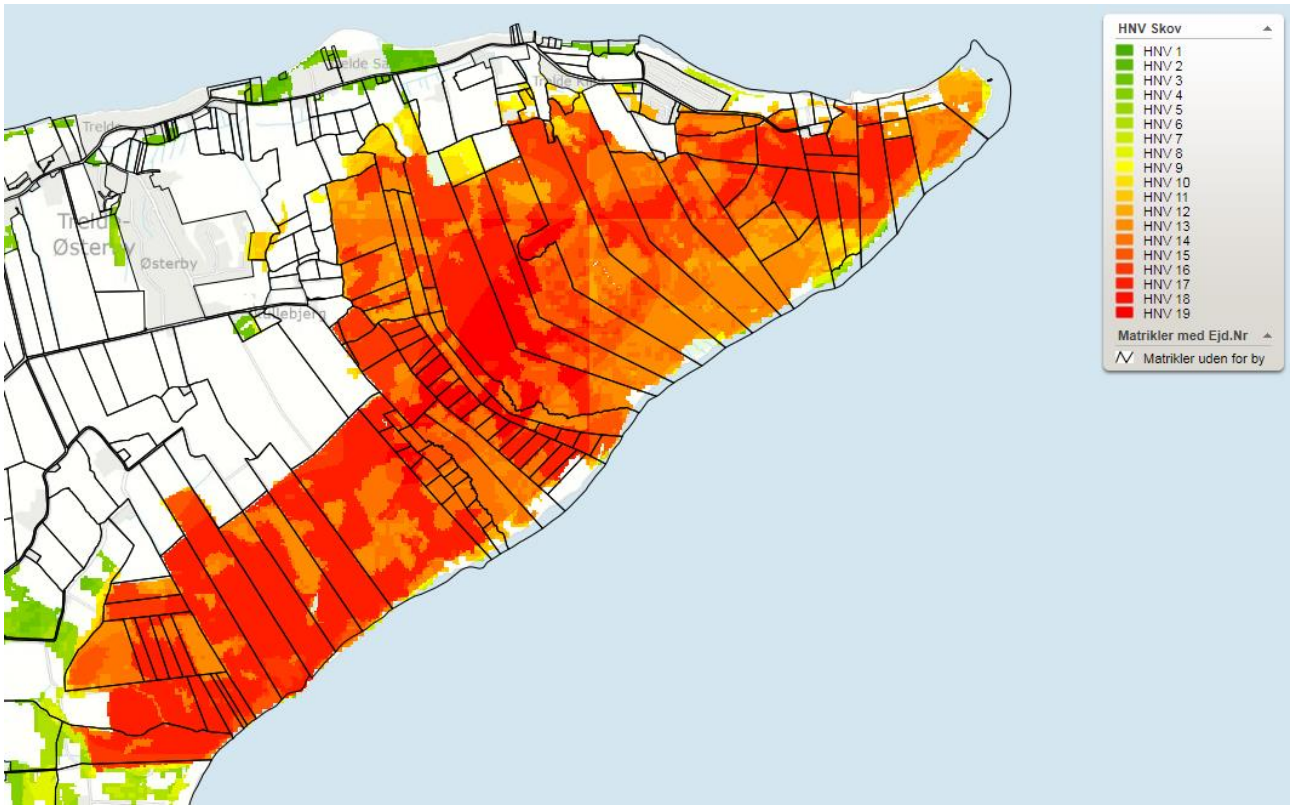

Figur 15. Virkemidler til fremme af biodiversitet i skov opstillet efter graden af indgreb. De to mørkegrønne kategorier har biodiversitet som formål og de indgreb der evt. sker, er med dette formål for øje. De øvrige virkemidler har flersidigt formål. Biodiversiteten har faldende betydning og træproduktion har stigende betydning med lysere farve. Figuren er fra et notat udarbejdet at Naturstyrelsen 13. april 2016

En urørt skov vil med tiden indeholde meget gamle træer og mere dødt ved. Ofte vil store grene være revet af og væltede træer vil ligge i skovbunden. Egestammer kan ligge på skovbunden i mange årtier, måske hundrede år, mens det døde birketræ hurtigt nedbrydes. Når der er døde træer og stammer i mange forskellige stadier af nedbrydning, giver det plads for en meget stor artsrigdom i skoven - det kan være insekter som træbukke og smeldere samt mange forskellige svampearter. Nogle steder vil der opstå lysninger, hvor gamle træer vælter eller, hvor vandet gør det umuligt for træerne at vokse. Den urørte skov vil således med tiden opbygge et meget diverst skovbillede.

De private skove udgør 70 procent af al skov i Danmark og indeholder af historiske grunde de fleste levesteder for truede arter. Treldeskovene har ikke ligget urørt hen, men området vurderes, som tidligere nævnt, at have været skovbevokset siden sidste istid. Dertil har skovene gennem århundreder været drevet relativt ekstensivt. Denne kombination, sammenholdt med de geologiske forhold og sammenspillet med kysten, giver et stort naturindhold og potentiale.

Københavns Universitet og Aarhus Universitet har i fællesskab udviklet et kort over High Nature Value (HNV) i danske skove, se figur 16. Kortet er udarbejdet på baggrund af eksisterende data over arter og indikatorer, som viser, hvor vi har de mest værdifulde skove for biodiversiteten. HNV kortet viser, at Treldeskovene er særdeles vigtige i forhold at bevare biodiversiteten.

Figur 16. High Nature Value (HNV) skov. Jo mere mørkerøde nuancer, jo højere biodiversitetspotentiale. Kortet er et instrument som er tiltænkt at danne grundlag for prioritering og forvaltning i forhold til skovenes naturværdier.

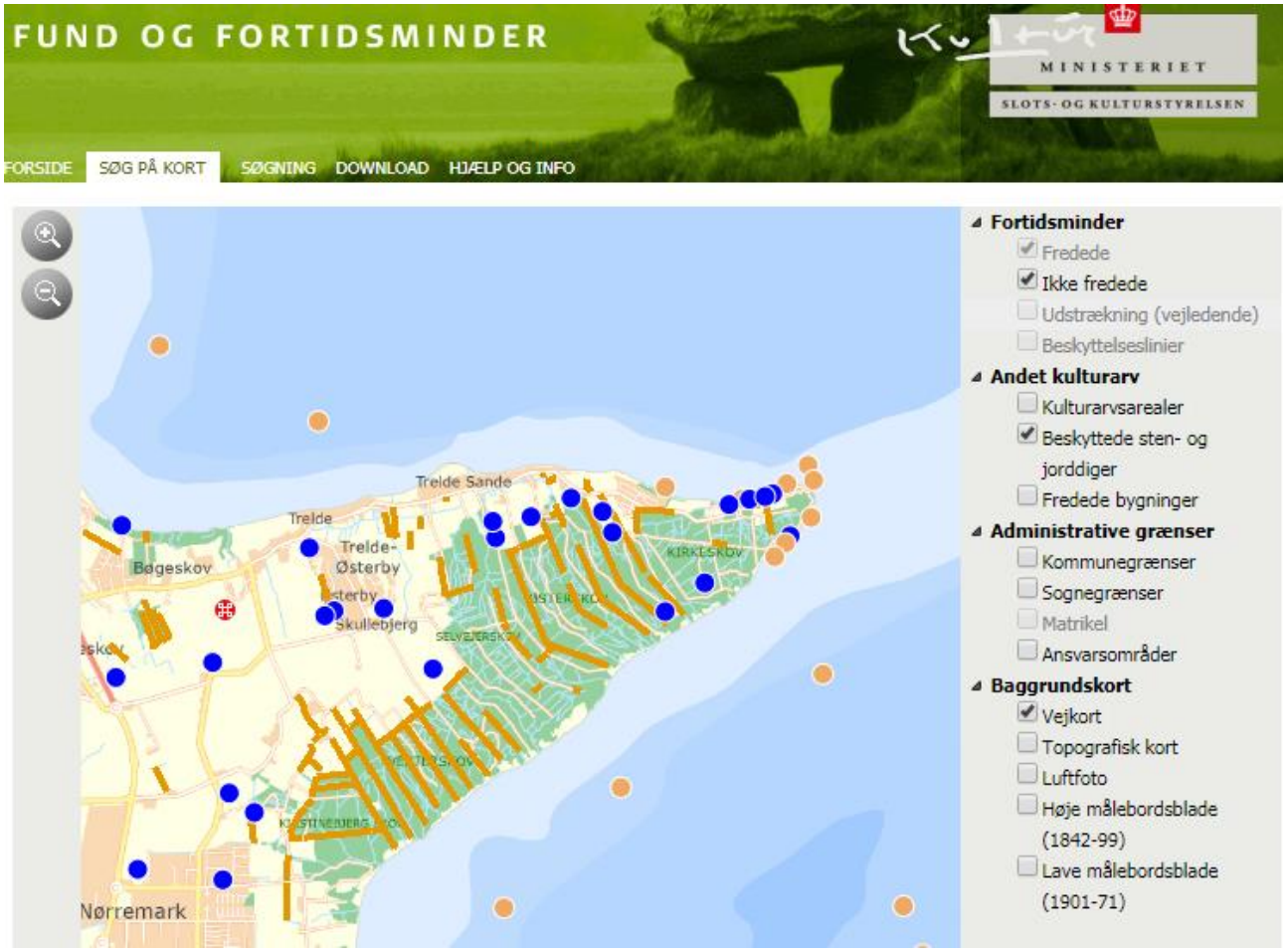
Kulturspor

Der har igennem århundreder været stor samhørighed mellem Treldeskovene og Trelde by og de omkringliggende gårde. Skoven er ikke som andre større sammenhængende skove ejet af staten eller et gods. Skovene her tilhører derimod bønderne og lokalbefolkningen og er som sådan en af Danmarks største såkaldte bondeskove. Historisk har de større skove altid tilhørt kronen, og bønderne havde kun ret til at sanke brænde og holde svin på olden. Men i 1765 blev jorden og skovene solgt til lokale fæstebønder, som derved blev selvejere. Skovområdet mellem Øster- og Vesterskov bærer endnu navnet "Selvejerskov", og de aflange skovparcellerne er nydeligt inddelt af diger, der viser ejendomsgrænserne, se figur 17.

Selvejerbønderne i Trelde måtte gang på gang markere, at skoven hørte til selvejerbønderne og ikke var kronens ejendom. Kronen tiltvang sig ret til jagt i skoven, men kunne ikke disponere over træerne i skoven. Kronens skove i Østjylland var på den tid ellers forhuggede, bl.a. fordi opførslen af Fredericia i årene omkring 1650 krævede meget tømmer til fæstningsværket og bygninger i byen. Byen havde derudover også et stort behov for brænde. Der dannedes en ”bæresti” fra skoven over fælleden til Byen. Her bar kvinder, børn og gamle mænd brændeknipper til byen. Den trafik sluttede først efter 2. verdenskrig.

Treldeskovene har dog undertiden været udsat for betydelige indhug i skoven, fx under svenskekrigene i 1657-60, hvor der var ekstra stort behov for brænde og tømmer. Eller da bønderne fik ejerskabet over skovene. Købsprisen var så høj, og for at få råd til både renter og afdrag huggede mange bønder så mange træer ned, at skoven næsten forsvandt. Derudover var det helt op til 1805 almindeligt at have mange husdyr i skoven, hvilket vanskeliggjorde foryngelsen. Skovene har dog historisk set altid været drevet relativt ekstensivt, ligesom de aldrig været udsat for en samlet driftsplan, fordi ejerskabet var fordelt på helt op til 80 forskellige ejere.

Der findes kun få, kendte fortidsminder i Treldeskovene, se figur 17. Der er gjort forskellige arkæologiske fund især fra stenalderen langs kysten på Trelde Næs, men ikke mange i selve skoven. En mulig forklaring kan være, at området har været skov "siden Arilds tid". Af kulturhistoriske spor fra nyere tid kan nævnes sten- og jorddiger, gamle savgrave hvor skovarbejderne har skåret træet op og svenskergravene hvor Treldebønderne flygtede ud under svenskekrigene.

Figur 17. Kulturarv i Treldeskovene – De fredede fortidsminder (blå cirkler) og de ikke fredede (orange cirkler). Beskyttede jord og stendiger (orange streger). Udsnit fra Kulturministeriets hjemmeside – Fund og fortidsminder.

Selve næsset har haft en lang række sagnomspundne ejere gennem tiden. I den tidlige middelalder var det den fredløse grev Trolle, også kaldet Næssekongen, der huserede på næsset. I det 14.-15. århundrede hørte Trelde Næs under kronens skovgods. Siden var der strid mellem flere af de omkringboende godsejere om rettighederne til området. Det gjaldt især retten til det gode sildefiskeri, som Trelde Næs var berømt for.

I 1919 opkøbte direktør Harald Plum Trelde Næs. Han lod kort tid efter opføre flere bygninger, der stilmæssigt passede godt ind i omgivelserne – bl.a. Troldehuset beregnet til beboelse tæt ved næssets yderste spids og Bertels have - et oprindeligt gæstehus og sommerrestaurant.

Husene på Trelde Næs og Kulvig Havn, der er opført i 1920'erne, fortæller en historie om udnyttelse af skoven med savværksdrift og udskibning af forarbejdet træ, samt grus og stenmaterialer fra råstofudnyttelse i strandvoldene langs Vejle Fjord. Bygningerne udtrykker nationalromantik, idet de blev opført i bindingsværk.

Skovdrift har altid været vigtig på Trelde Næs. I 1919 anlagde Harald Plum en lille havn til bl.a. udførsel af træ ud for den savværksbygning, som han samtidig lod opføre. I savværket blev især opskåret egetræ til bindingsværk. På en forhøjning i terrænet vest for Kulvig Havn er opstillet en mindesten for Harald Plum, der som ejer af Trelde Næs i årene omkring 1920 var ophavsmand til flere erhvervsaktiviteter i området.

Også tyskerne har haft fingrene i næsset. Den tyske værnemagt opstillede her et kystbatteri under 2. verdenskrig for at beskytte indsejlingen til Lillebælt. Fundament er fortsat bevaret.

Senere var næsset i en lang årrække ejet af den excentriske københavnske restauratør, Fru Ane Ryholt, der holdt Trelde Næs lukket for offentligheden. Der er nu opstillet en bronzebuste af hende tæt på Troldehuset.

Offentlighedens adgang
Offentlighedens adgang til de private skove reguleres af naturbeskyttelseslovens kap. 4. Det er således muligt at færdes på veje og stier i de private skove. Det yderste af Trelde Næs blev i 1966 opkøbt af Fredericia kommune. Samtidig blev der åbnet for offentlig adgang på næsset, som tidligere var totalt lukket.

I dag er der således offentlig adgang til det smukke naturområde på Trelde Næs. Troldehuset er nu ombygget til lejrskole, og det tidligere savværk er omdannet til naturcenter. Bertels have har siden 1985 været indrettet til naturskole for Fredericia kommunale skolevæsen. Bybussen kører til parkeringspladsen ved Avlsgården, hvorfra der er adgang til den fine badestrand og flere stier.

Friluftsliv
Treldenæs anvendes flittigt som udflugtsmål. Det er et af Danmarks mest besøgte naturområder og der afholdes tit natur- og friluftsarrangementer i området. Det er bl.a. en årlig tradition at afholde ”skovens dag” på næsset, hvor der typisk er 6-800 besøgende.

I naturcenteret findes en ”grejbank”, hvor man gratis kan låne udstyr til aktiviteter i naturen, såsom krabbe-fiskestænger, fiskenet, båludstyr m.m. Grejbanken er åben i dagtimerne. Her findes der også ”oplevelseskort”. Med et oplevelseskort i hånden kan du gå på opdagelse efter nogen af de talrige svampe.

Stranden på næssets nordlige kyst er et yndet udflugtsmål og badestranden har ”blå flag”.

Der findes bl.a. to shelterpladser og en primitiv overnatningsplads i den kommunalt ejede skov.

4. Frednings- og planlægningsmæssige forhold
Eksisterende fredninger
Det yderste af Trelde Næs er underlagt en fredning – Trelde Næs reg. nr. 00075.00.

Fredningen skete som en frivillig fredning, hvor offentligheden i princippet fik adgang til næsset, men dog således at ejeren kunne lukke skoven og næsset fra 15. juni til 15. august. Så reelt var der tale om at næsset ikke blev brugt rekreativt. Det ændredes med kommunens køb af ejendommen i 1966. Fredningskendelse vedlagt som bilag 4.

Zonestatus
Det samlede fredningsforslag er beliggende i landzone.

Nationalplanforhold
Danmarks Naturkanon
Treldeskovene indgår som et af i alt 15 unikke naturområder i Danmarks Naturkanon. I 2018 blev Treldes Næs og Treldeskovene udpeget til at indgå i Danmarks Naturkanon. Området er udvalgt pga. den særlige geologi, det store naturindhold og mulighed for store naturoplevelser.

Nationalt Geologisk Interesseområde
Kyststrækningen er som beskrevet i afsnit 3 udpeget til Nationalt Geologisk Interesseområde – nr. 96. Udpegningen bygger primært på tilstedeværelsen og synligheden af plastisk ler, samt en geologisk profil med synlige lag fra 3 istider.

Nationalt Kystområde
Kyststrækningen har national interesse på grund af skrænterne med de store udskred af plastisk ler.

Kommuneplanforhold
Området er i kommuneplanen udpeget Økologisk forbindelse, Område med naturbeskyttelsesinteresser, Bevaringsværdigt landskab og Værdifuldt kulturmiljø og delvist som en del at Naturpark Lillebælt.

Lokalplanforhold
Der er udarbejdet en lokalplan for campingpladsen på Trelde Næs (lokalplan nr. 187 – Campingplads ved Trelde Næs). Fredningen berører den yderste del af campingpladsen ud mod Vejle Fjord. Området er i lokalplanen (delområde 2) udlagt til grønt område og sikrer offentligheden adgang til arealet. Fredningsforslaget regulerer ikke på lokalplanen.

Øvrige planforhold
For arealerne ejet af Fredericia Kommune på Trelde Næs findes en fredningslignede deklaration. Deklarationen fastsætter bestemmelser om bl.a. løvskovsdrift gennem naturforyngelser og selvforyngelser, så vidt det er muligt, og plukhugstdrift, hvor det er forstligt muligt, samt delvis fjernelse af eksisterende nåletræsbevoksninger. Deklarationen vedlægges som bilag 4.

Skovarealerne i fredningsforslaget er alle Fredsskovsarealer.

Området i kommunens naturkvalitetsplan udpeget som særligt fokusområde.

5. Forslag til fredningsbestemmelser

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål at,

- bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levemulighederne for plante- og dyreliv.
- sikre og udvikle gunstige forhold særligt for arter tilknyttet gammel løvskov.
- medvirke til at sikre Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser med hensyn til at beskytte naturtyper og arter.
- sikre fri dynamik på kyststrækningen mellem Hyby Fælled og Trelde Næs.
- sikre områdets geologiske værdier.
- sikre og forbedre offentlighedens adgang og områdets rekreative kvaliteter.
- formidle de naturmæssige og kulturhistoriske værdier tilknyttet området og brugen heraf.

§ 2 Bevaring af området
De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, som primært er karakteriseret ved løvskovsdomineret skov, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation efter § 12.

Stk. 2. Ejendomme må ikke udstykkes og eksisterende matrikelskel skal bevares.

Stk. 3. Fredningsnævnets godkendelse erstatter ikke nødvendige tilladelser eller dispensationer, som skal indhentes ved andre myndigheder.

§ 3 Arealernes drift og anvendelse
Driften, anvendelsen og plejen tilrettelægges så fredningens formål opfyldes.

Stk. 2. Urørt skov:

- De på fredningskortet markerede skovarealer udlægges til urørt skov. Der må i den urørte skov ikke udføres nogen former for forstlig drift eller jordbearbejdning. Foryngelsen af skoven skal ske ved fri naturlig selvforyngelse. Udgåede træer, stubbe og dødt ved må ikke fjernes.

- Der må kun foretages hugst/beskæring for, at offentligheden kan færdes sikkert og ubesværet på veje, stier og offentlige arealer, samt for at fjerne ahorn, ikke hjemmehørende træer og invasive arter. Veje og stier kan i øvrigt friholdes for væltede træer og nedfaldende grene.

- Fredningen er ikke til hinder for, at der i den urørte del af skoven foretages en aktiv forvaltning med fokus på at minimere negative effekter af den hidtidige forstlige drift, samt at genskabe naturlige dynamikker, som er en forudsætning for at opretholde og udbygge skovenes samlede biodiversitetspotentiale. Det kan være tiltag til fremme af naturlig skovstruktur, succession eller hydrologi. Sådanne naturforbedrende tiltag skal indgå i den til hver tid gældende plejeplan. Det overordnede mål er dog, at skovene med tiden bliver så selvforvaltende som muligt, med mindst mulig indgriben.

- Fredningen er ikke til hinder for at ejendomme, der afledt af fredningen udelukkende består af urørt skov, må udtage max. 10 rm brænde til eget forbrug pr. år. Udtaget

skal ske med størst muligt hensyn til de biologiske værdier og godkendes af plejemyndigheden inden hugsten påbegyndes.

Stk. 3. Øvrige skovarealer:

- De øvrige skovarealer skal drives på en naturskånsom måde med løbende bevaring af et større antal gamle træer og et stabilt skovklima med et vedvarende skovdække. Skovdriften skal være ekstensiv og sikre opretholdelse og udvikling af biologiske værdier.

- Der må ikke gødes eller anvendes pesticider.

- Renafdrifter skal så vidt muligt undgås, men kan udføres i begrænset omfang. Der må ikke renafdrives sammenhængende løvskovsarealer på over 0,5 ha ad gangen. Undtaget er bevoksninger hvor eg er hovedtræ; disse kan renafdrives i et skovdyrkningsnødvendigt omfang.

- Efter at fredningen er trådt i kraft, skal lodsejeren i dialog med plejemyndigheden udpege min. 5 hovedtræer på hver ha med en brysthøjdediameter på min. 50 cm til naturligt henfald. Træerne markeres fysisk og noteres i skovkort, så de kan lokaliseres efterfølgende. Udpegningen skal så vidt muligt gå på de biologisk mest værdifulde træer. Undtaget kravet om udpegning af disse "veterantræer" er nåletræsbevoksninger.

- Ved plantning eller såning skal der anvendes hjemmehørende træarter og buske, jf. den til enhver tid gældende definition anvendt af Miljø- og Fødevareministeriet - for tiden "40 danske træer og buske". Der må dog forekomme spredt indblanding af andre træarter (max. 10% pr. ha). Den spredte indblanding kan eks. være ammetræer, herunder nåletræer

- Eksisterende nåletræsbevoksninger (inkl. juletræs- og pyntegrøntkulturer), jf. kortbilag 2, kan opretholdes og drives som hidtil. Dog skal forbud mod pesticider og gødning respekteres senest 10 år efter fredningens gennemførsel. Undtaget er sprøjtning mod snudebilleangreb.

- Fredningen er ikke til hinder for biodiversitetsfremmende tiltag, yderligere ekstensivering, ophør af forstlig drift eller udlægning af åbne naturarealer (jf. skovlovens bestemmelser) på de øvrige skovarealer.

Stk. 4. Lysåbne arealer: De på fredningskortet markerede lysåbne arealer må ikke tilplantes, omlægges, gødes eller sprøjtes.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for skovgræsning med dertil hørende hegning.

§ 4 Bebyggelse
Der må ikke etableres nye boliger i området, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri.

Stk. 2. Der må ikke opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer som er omfattet af fredningskortets signatur "bebyggelse med have og gårdsplads".

Undtaget herfra er bygninger/anlæg på offentlige arealer (eksempelvis udvidelse/ændringer af Naturcentret, Naturskolen og Troldehuset mv. inkl. afledte påkrævede tilstandsændringer af nærliggende udenomsarealer), samt shelters og friluftsfaciliteter jf. § 5 stk. 5.

Stk. 3. Tilbygning til og udvendig ombygning af eksisterende lovlige bygninger på private arealer er tilladt, men kræver Fredningsnævnets tilladelse mht. landskabelig påvirkning og tilpasning til eksisterende bebyggelse. Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger.

Stk. 4. Fredningen er ikke til hinder for midlertidig anbringelse af skurvogne/arbejdsskure op til 10 m^2, der i kortere perioder er nødvendige for skovdrift eller naturpleje (max. 6 uger). Fredningen er ej heller til hinder for opstilling/opsætning af midlertidige faciliteter/pavilloner ifm. offentlige arrangementer.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure til græssende dyr efter plejemyndighedens godkendelse af udformning, størrelse og placering.

§ 5 Faste konstruktioner og anlæg
Der må ikke etableres faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, kystsikring, transformerstationer og master. Der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til P-pladser, boliger og driftsbygninger. Eksisterende kystsikring kan vedligeholdes.

Stk. 2. Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må kun finde sted midlertidigt.

Stk. 3. Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner, mountainbikebaner m.m. er ikke tilladt.

Stk. 4. Der må alene opsættes almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug. Fredningen er ikke til hinder for anden hegning i forbindelse med naturpleje efter plejemyndighedens godkendelse af udformning, størrelse og placering og offentlighedens adgang. Sædvanlige hegn omkring nyplantninger og foryngelser er tilladt såfremt disse fjernes igen inden 10 år. Hegn skal holdes i jordfarver.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for opsætning af informationstavler mhp. formidling i området og ej heller borde, bænke, skraldespande, trapper, spang, broer og friluftsfaciliteter (herunder shelter, overnatningsplads mm.) efter plejemyndighedens godkendelse.

Stk. 6. Der må ikke anlægges nye veje og stier uden plejemyndighedens godkendelse. Almindelig vedligeholdelse af eksisterende veje og stier er fortsat tilladt.

Stk. 7. Fredningen er ikke til hinder for etablering af de nødvendige foranstaltninger i forbindelse med pleje, anlæg af offentlige parkeringspladser og stier mv., f.eks. stenter, drikkeanlæg, fangfolde og lignende.

Stk. 8. Fredningen er ikke til hinder for etablering af stenrev.

§ 6 Terrænændringer mv.
Terrænændringer herunder råstofindvinding er ikke tilladt. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres eller deponeres inden for fredningsområdet.

Stk. 2. Der må ikke etableres nye grøfter eller dræn. Plejemyndigheden kan dog i særlige tilfælde godkende nye grøfter eller dræn, hvis formålet er at muliggøre naturpleje, eller hvis det er nødvendigt for opretholdelse af udlagte veje og stier.

Stk. 3. Eksisterende dræn og grøfter kan vedligeholdes i de § 3 omtalte "øvrige skovarealer". På de urørte skovarealer må alene gennemgående dræn og grøfter vedligeholdes.

Stk. 4. De på fredningskortet markerede sten og jorddiger må ikke nedlægges. Gennembrud ifm. f.eks. stier er acceptabelt.

§ 7 Offentlighedens adgang

Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger som udgangspunkt de almindelige bestemmelser i gældende love. Herunder gælder bl.a. at gående kan færdes overalt på de offentlige arealer (fladefærdsel).

Stk. 2. De nye skovstier og eksisterende veje og stier (markeret med særlig signatur på fredningskortet) er åbne for offentligheden til fods eller cykel, med undtagelse af "bærestien"/trampestien, som kun er åben for gående.

Stk. 3. De nye skovstier og holdepladser skal etableres og vedligeholdes af plejemyndigheden. Den nøjagtige linjeføring fastlægges af plejemyndigheden og der skal gives lodsejeren mulighed for at udtale sig om placeringen.

Stk. 4. De nye skovstier skal anlægges som rekreative skovstier, tilpasset natur og landskab. Stierne kan anlægges med op til ca. 2 m i bredden excl. udlæg afhængigt af forholdene. Plejemyndigheden skal i øvrigt etablere de nødvendige spange og broer til at sikre sammenhæng i stisystemet.

Stk. 5. Eksisterende veje og stier mv., som vist med særlig signatur på fredningskortet, må ikke nedlægges og plejemyndigheden kan evt. forbedre fremkommeligheden/tilgængeligheden efter behov og skabe forbindelse til det øvrige stisystem. Plejemyndigheden skal godkende, at stier, veje og markvejes nuværende tracé ændres, med udgangspunkt i at den samlede stiforbindelse gennem landskabet ikke afbrydes, og offentlighedens mulighed for at opleve det fredede område ikke forringes.

Stk. 6. Offentligheden har ret til at færdes til fods på "bærestien"/trampestien, jf. Kortbilag 1. Plejemyndigheden skal løbende foranledige sikring/forlægning af stien således, at den er farbar og forsvarlig at færdes på året rundt og gennemgående (ved hjælp af spang, broer, grus, armering mv.) også efter skred i skrænten. Plejemyndigheden skal sikre at stien/færdslen ikke forringer naturværdier unødigt og at der samtidig er forbindelse til de øvrige stisystemer i området (evt. ved at forlænge disse). Plejemyndigheden skal etablere de nødvendige spange/broer til at sikre sammenhæng i stisystemet. Plejemyndigheden kan opsætte foranstaltninger som chikaner eller bomme til regulering af færdsel på stien.

Stk. 7. Plejemyndigheden kan til enhver tid skilte, ruteafmærke på træer og opsætte informationstavler på trampestien samt de nye skovstier og eksisterende veje/stier jf. kortbilag 1.

Stk. 8. Hvor adgang til de på fredningskortet udpegede stier forhindres ved hegning af hensyn til græssende husdyr, skal stierne holdes åbne og tilgængelige for offentligheden med stenter, klaplåger eller lignende, eller ved at føre stien udenom foldene.

Stk. 9. Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området. Og plejemyndigheden har i øvrigt ret til kørsel på veje og stier og til at observere udviklingen af flora og fauna i det fredede område.

Stk. 10. Større arrangementer/ture mv. i den offentligt ejede skov, i urørt skov og på veje og stier i hele skovområdet kræver tilladelse fra plejemyndigheden; som forinden orienterer lodsejerne herom.

Stk. 11. Etablering af stisystemer mm. skal realiseres inden for 2 år efter at fredningen er endelig gennemført.

§ 8 Naturpleje og Naturgenopretning

Fredericia Kommune er plejemyndighed på de private og kommunalt ejede arealer, mens den administrerende statslige myndighed er plejemyndighed på de statsejede arealer.

Stk. 2. Plejemyndighederne gennemfører pleje til opfyldelse af fredningens formål i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn, for tiden bekendtgørelse nr. 924 af 27. juni 2016.

Stk. 3. På privatejede arealer har plejemyndigheden ret til uden udgift for vedkommende ejer, at foretage plejearbejder, når ejeren er underrettet derom og har haft mulighed for selv at lade arbejdet udføre. Det kan eksempelvis være:

- Træffe foranstaltninger til fremme at et rigt og varieret dyre- og planteliv herunder at sikre og om muligt forbedre levevilkårene for sjældne arter af dyr og planter tilknyttet gammel løvskov.
- Sikre at stier og trampespor holdes åbne for offentligheden.
- Bekæmpe arter, der er angivet på Miljøstyrelsens liste over invasive arter.

Stk. 4. Plejemyndighederne har, uanset fredningen, som hidtil pligt til at pleje egne naturarealer, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for naturgenopretning, der udmønter fredningens formål. Naturgenopretningsprojekter skal gennemføres i overensstemmelse med et nærmere beskrevet projekt, som forinden er forelagt berørte myndigheder og lodsejere, tilstødende lodsejere, forpagtere, grundejerforeninger og Danmarks Naturfredningsforening til udtalelse samt godkendt af Fredningsnævnet.

Stk. 6. Plejemyndigheden skal godkende formidlingsmæssige aktiviteter, som har til formål at øge offentlighedens viden om naturforhold (herunder mindre fældninger, beskæringer mv.) og /eller aktiviteter, som vurderes ikke at have negativ indflydelse på områdets værdier (f.eks. træklatring, rappelling mv.)

§ 9 Plejeplaner

Plejemyndighederne udarbejder en fælles plejeplan for det fredede område senest 2 år efter fredningens gennemførelse. Herefter laves plejeplaner efter behov.

Stk. 2. Plejeplanen skal redegøre for naturplejeforanstaltninger og evt. mindre anlægsarbejder samt eventuelle detailændringer i almenhedens adgangsret.

Stk. 3. Der skal gives grundejere og Danmarks Naturfredningsforening mulighed til at udtale sig om forslaget til plejeplan.

Stk. 4. Såfremt der er uenighed om indholdet af plejeplanen, forelægges de specifikke uenigheder for Fredningsnævnet til afgørelse, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pleje og tilsyn af fredede arealer, for tiden bekendtgørelse nr. 924 af 27. juni 2016.

§ 10 Jagt
Jagt er tilladt i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lov om jagt og vildtforvaltning.

§ 11 Forhold til Lov om skove (bonus).
I henhold til Naturbeskyttelseslovens § 38 stk. 7, jf. Skovlovens § 9 nr. 3 erstatter denne fredning tilladelser efter Skovloven for så vidt angår tilladelse til, at skovarealer der i henhold til § 3 udlægges til urørt skov, får status som sådan.

§ 12 Dispensation
Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 13 Ophævelse af eksisterende deklaration og fredning
Fredningen af Trelde Næs - reg. nr. 00075.00 - fra 1930 ophæves med gennemførelsen af nærværende fredning.

Ligeledes ophæves Vejle Amts deklaration af 25. marts 1968 – j.nr. 22-22-4-66 – vedr. bestemmelser om arealernes drift og brug.

§ 14 Retsvirkning
Med Fredningsnævnets offentlige bekendtgørelse af sagens rejsning, jf. Naturbeskyttelseslovens § 37, får bestemmelserne for de skovarealer, der i henhold til § 3 er omfattet af bestemmelserne for skovarealer der udlægges til urørt skov, retsvirkning jf. § 37, stk. 3 i samme lov.

Litteratur:

Anbefalinger vedrørende omstilling og forvaltning af skov til biodiversitetsformål (2018). Peter Friis Møller & Jacob Heilmann-Clausen. Udarbejdet af GEUS for Naturstyrelsen.

Bogen om Trelde Næs – Niels Harald Jensen

Bevarelse af biodiversiteten i de danske skove (2016). En analyse af den nødvendige indsats, og hvad den betyder for skovens andre samfundsgoder. Center for Makroøkologi, Københavns Universitet. 110 sider

Danekræ – Danmarks bedste fossiler (2008). Gyldendal. Af Niels Bonde, Stig Andersen, Niels Hald & Sten Lennart Jakobsen. 225 sider.

Danmarks Naturkanon (2019). Trelde Næs og Treldeskov. Online på: https://mst.dk/friluftsliv/danmarks-naturkanon/trelde-naes-og-trelde-skov/

Evaluering af indsatsen for biodiversiteten i de danske skove 1992 – 2012. Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning – Københavns Universitet. Johansen, V. K. mfl.

Geologisk set: Det sydlige Jylland (2004). Miljøministeriet. Skov- og Naturstyresen. Af Peter Gravesen, Peter Roll Jakobsen, Merete Binderup & Erik Skovbjerg Rasmussen. Redaktion Merete Binderup & Lise Holm.188 sider.

KYSTLANDSKABET. UDPEGNING AF DANMARKS NATIONALE INTERESSEOMRÅDER GEOLOGI – GEOMORFOLOGI – KYSTDYNAMIK (2004). Miljøministeriet. Skov- og Naturstyrelsen

Natur i Fredericia Kommune – En plan for mere og bedre natur (1999). Vejle Amt Teknik og Miljø

Naturnær driftsplan for de kommunalt ejede skove på Trelde Næs. http://www.naturparklillebaelt.dk/wp-content/uploads/2015/10/Naturn--rdriftplan_Trelde_trykte.pdf

Naturpark Lillebælt (2019): Online på: https://www.naturparklillebaelt.dk/naturen-ved-lillebaelt/

Nøgle til kortlægning af naturmæssigt særlig værdifuld skov (2017). Miljøstyrelsen

På fluetur i Trelde: En prægtig, gylden flue: Artikel i Fredericia Avisen af Karsten Thomsen

Svampe - 77, 2018. Medlemsblad for Foreningen til Svampekundskabens Fremme.

Visit lillebælt – Trelde Næs (2018): Online på: https://www.visitlillebaelt.dk/trelde-naes-gdk608923

Vesterholt, Jan (1992). Voksesteder for sjældne svampe – Jordboende arter knyttet til eg og bøg vest for Lillebælt. Skov og Naturstyrelsen. Online på: https://www.fredericia.dk/sites/default/files/borger/affald_og_miljoe/18-135_v1_voksesteder_for_sjaeldne_svampe_-_sns.pdf.pdf

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
1	8 Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Rikke Rodenberg Vejlby Kirkevej 1	3,74	1	0,01	0,00	3,74	0,00	0	0	Landbrug
Samle t			3,74		0,01	0,00	3,74	0,00	0	0	
2	9 Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Lotte Damsgaard Thomsen Søren Søndergård Thomsen Bøgeskovvej 9 Egehavevej 40	4,05	1	0,00	0,00	4,05	0,00	6	462	Landbrug
Samle t			4,05		0,00	0,00	4,05	0,00	6	462	
3	13 Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Laila Danielsen Honoré Jørgen Meilby Honoré Peter Andersen Egehavevej 32	2,17	1	0,00	0,00	2,17	0,00	0	0	0
Samle t			2,17		0,00	0,00	2,17	0,00	0	0	
4	12 Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Birte Anne Marie Meinhardt Egehavevej 34	2,47	1	0,00	0,00	2,47	0,00	0	0	0
Samle t			2,47		0,00	0,00	2,47	0,00	0	0	

5	4b Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Jens Devantier Gade Egehavevej 36	2,07	1	0,00	0,00	2,07	0,00	0	0	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			2,07		0,00	0,00	2,07	0,00	0	0	
6	11 Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Gunnar Frede Kristensen Egehavevej 38	2,29	1	0,00	0,00	2,29	0,00	0	0	0
Samle t			2,29		0,00	0,00	2,29	0,00	0	0	
7	16 Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Jan Sterndorff Egeskov Bygade 60	5,03	1	0,00	4,25	5,03	0,00	281	119	Landbrug
Samle t			5,03		0,00	4,25	5,03	0,00	281	119	
8	14b Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Susanne Bisgaard Jens Bisgaard Egehavevej 22	0,86	1	0,00	0,79	0,86	0,00	52	29	0
Samle t			0,86		0,00	0,79	0,86	0,00	52	29	

9	14a Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Inger Lise Trier Kjær Egehavevej 24	1,68	1	0,00	1,63	1,68	0,00	280	58	0
Samle t			1,68		0,00	1,63	1,68	0,00	280	58	
10	5aa Trelde, Fredericia Jorder	Thorben Grauslund Krog Trelde Næsvej 17	17,66	1	0,00	5,27	17,66	0,00	461	0	Landbrug

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			17,66		0,00	5,27	17,66	0,00	461	0	
11	3c Trelde, Fredericia Jorder	Erling Jensen Frede Jensen Vejsenholtvej 17	21,53	1	0,00	5,66	21,53	0,00	481	0	0
Samle t			21,53		0,00	5,66	21,53	0,00	481	0	

12	2aq 7x 2b 7b 14l 8b 1t 8am 1m 9h 1l Trelde, Fredericia Jorder	Nyma A/S Vejsenholtvej 21 Skovholtvej 20 Trelde Næsvej 250	15,37 15,41 36,96 30,58 14,47 3,54 9,67 0,93 5,18 3,59 5,01	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	0,01 0,25 0,00 0,00 0,00 0,00 0,01 0,00 0,00 0,00 0,01	5,25 5,04 6,42 5,38 3,33 0,00 3,91 0,00 0,00 0,00 0,00	15,37 15,41 36,96 30,58 14,47 3,54 9,67 0,93 5,18 3,59 5,01	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	364 366 455 418 291 0 154 0 0 0 0	0 818 1.587 0 59 7 0 70 73 0 0	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
Samle t			140,70		0,28	29,32	140,70	0,00	2.047	2.614	
13	4l 67b 36b 49 4b Trelde, Fredericia Jorder	Søren Jacob Hald Ladegaard Bøgeskovvej 64 Skullebjergvej 208 Treldevej 215	16,53 0,72 8,94 1,15 26,86	1 1 1 1 1	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	6,13 0,00 4,02 0,00 4,43	16,53 0,72 8,94 1,15 26,86	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	372 0 133 0 337	0 0 0 0 0	Landbrug Landbrug 0 Landbrug Landbrug
Samle t			54,20		0,00	14,58	54,20	0,00	842	0	
14	6ba Trelde, Fredericia Jorder	Vesterskov I/S Skullebjergvej 50	49,95	1	0,00	18,14	49,95	0,00	1.304	2.027	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			49,95		0,00	18,14	49,95	0,00	1.304	2.027	

15	70 Trelde, Fredericia Jorder	Franz Bertelsen Pernille Lulu Gerdes Volhøj Anne Merete Gerdes Bertelsen Skullebjergvej 340	2,91	1	0,00	2,38	2,91	0,00	68	0	0
Samle t			2,91		0,00	2,38	2,91	0,00	68	0	
16	67a 66a 68 Trelde, Fredericia Jorder	Hanne Irene Dal Skullebjergvej 41	1,29 1,31 1,12	1 1 1	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,26	1,29 1,31 1,12	0,00 0,00 0,00	0 0 0	0 0 0	Landbrug Landbrug Landbrug
Samle t			3,72		0,00	0,26	3,72	0,00	0	0	
17	64b Trelde, Fredericia Jorder	Peter Honoré Skullebjergvej 300	0,87	1	0,00	0,00	0,87	0,00	0	0	0
Samle t			0,87		0,00	0,00	0,87	0,00	0	0	
18	63 62 Trelde, Fredericia Jorder	Ole Dahl Hansen Bøgeskovvej 39	1,16 0,77	1 1	0,00 0,00	0,00 0,00	1,16 0,77	0,00 0,00	4 0	44 0	Landbrug Landbrug
Samle t			1,93		0,00	0,00	1,93	0,00	4	44	
19	61 Trelde, Fredericia Jorder	BØGESKOV BYGGECENTER ApS Skullebjergvej 280	2,26	1	0,05	0,00	2,26	0,00	0	148	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:	NBL´s bestemmelser om:			Sti/vej	Den 11-03-2019

			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			2,26		0,05	0,00	2,26	0,00	0	148	
20	64a 19b Trelde, Fredericia Jorder	Ejler Møller Jørgensen Skullebjergvej 310	1,07 2,16	1 1	0,00 0,00	0,00 0,00	1,07 2,16	0,00 0,00	0 0	0 5	0 0
Samle t			3,24		0,00	0,00	3,24	0,00	0	5	
21	65a Trelde, Fredericia Jorder	Thorsten Markussen Linnet Skullebjergvej 330	1,25	1	0,00	0,00	1,25	0,00	0	0	0
Samle t			1,25		0,00	0,00	1,25	0,00	0	0	
22	66b Trelde, Fredericia Jorder	Søren Ladegaard Skullebjergvej 350	0,57	1	0,00	0,00	0,57	0,00	0	0	0
Samle t			0,57		0,00	0,00	0,57	0,00	0	0	
23	59b Trelde, Fredericia Jorder	Esther Loua Blønd Bredstrupvej 42	1,01	1	0,00	1,01	1,01	0,00	0	0	0
Samle t			1,01		0,00	1,01	1,01	0,00	0	0	
24	65b Trelde, Fredericia Jorder	Astrid Marie Knudsen Skullebjergvej 320	0,95	1	0,00	0,95	0,95	0,00	66	0	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			0,95		0,00	0,95	0,95	0,00	66	0	
25	36d Trelde, Fredericia Jorder	Martin Markussen Linnet Fårbækvejen 75	10,83	1	0,00	5,33	10,83	0,00	179	0	Landbrug
Samle t			10,83		0,00	5,33	10,83	0,00	179	0	
26	46a 72 Trelde, Fredericia Jorder	BJERRISGAARD CONSULT ApS Egeskov Bygade 62	7,37 1,55	1 1	0,00 0,00	0,00 0,00	7,37 1,55	0,00 0,00	0 0	151 0	Landbrug Landbrug
Samle t			8,91		0,00	0,00	8,91	0,00	0	151	
27	46b 89i Trelde, Fredericia Jorder	Iben Andersen Bent Andersen Egehavevej 50	3,48 0,23	1 1	0,00 0,00	0,00 0,00	3,48 0,23	0,00 0,00	0 0	246 152	Landbrug Landbrug
Samle t			3,71		0,00	0,00	3,71	0,00	0	397	
28	71 Trelde, Fredericia Jorder	Mia Herdis Lillelund Paul Lillelund Skullebjergvej 100	24,37	1	0,00	0,00	24,37	0,00	0	109	0
Samle t			24,37		0,00	0,00	24,37	0,00	0	109	

29	60a Trelde, Fredericia Jorder	Jørn Herbert Bendtsen Skullebjergvej 260	1,31	1	0,00	0,00	1,31	0,00	0	191	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			1,31		0,00	0,00	1,31	0,00	0	191	
30	60b 50 6b Trelde, Fredericia Jorder	Kristian Hansen Skullebjergvej 290 Skullebjergvej 210 Trelde Næsvej 154	1,25 1,35 52,75	1 1 1	0,00 0,00 0,01	0,00 0,00 7,76	1,25 1,35 52,75	0,00 0,00 0,00	0 0 282	0 0 2.418	0 0 0
Samle t			55,36		0,01	7,76	55,36	0,00	282	2.418	
31	48 Trelde, Fredericia Jorder	Laurits Kaasgaard Damsmindevej 29	0,87	1	0,00	0,00	0,87	0,00	0	0	0
Samle t			0,87		0,00	0,00	0,87	0,00	0	0	
32	16b Trelde, Fredericia Jorder	Niels Nielsen Bøgeskovvej 7	1,56	1	0,00	0,00	1,56	0,00	0	0	Landbrug
Samle t			1,56		0,00	0,00	1,56	0,00	0	0	

33	51a 52 Trelde, Fredericia Jorder	Jørgen Grauslund Kenny Staub Skullebjergvej 212	1,28 1,30	1 1	0,00 0,00	0,00 0,00	1,28 1,30	0,00 0,00	0 0	0 0	0 0
Samle t			2,59		0,00	0,00	2,59	0,00	0	0	
34	51b Trelde, Fredericia Jorder	Lise-Lotte Spindler Seehausen Carsten Maribo Andreasen	1,22	1	0,00	0,00	1,22	0,00	0	0	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			1,22		0,00	0,00	1,22	0,00	0	0	
35	53a 13b Trelde, Fredericia Jorder	Rikke Hvidberg Andreasen Carsten Maribo Andreasen Skullebjergvej 45	1,32 3,19	1 1	0,00 0,01	0,00 3,19	1,32 3,19	0,00 0,00	0 0	0 0	Landbrug Landbrug
Samle t			4,50		0,01	3,19	4,50	0,00	0	0	
36	53b Trelde, Fredericia Jorder	Boet efter Anna Gade Sørensen Bent Gade Olesen Sven Ove Gade Carl Otto Gade Skullebjergvej 220	1,41	1	0,00	0,00	1,41	0,00	0	0	0
Samle t			1,41		0,00	0,00	1,41	0,00	0	0	

37	54 Trelde, Fredericia Jorder	Jannie Lis Lind Skullebjergvej 240	1,59	1	0,00	0,66	1,59	0,00	0	0	0
Samle t			1,59		0,00	0,66	1,59	0,00	0	0	
38	55 Trelde, Fredericia Jorder	Hans Jørgen Christensen Vejlby Kirkevej 27	1,61	1	0,00	1,61	1,61		0	0	Landbrug
Samle t			1,61		0,00	1,61	1,61	0,00	0	0	
39	74 Trelde, Fredericia Jorder	Jette Inge Thuesen Sven Aage Hedegaard Jens C Nabbegaard-Christensen Skullebjergvej 360	1,91	1	0,00	1,91	1,91	0,00	106	0	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			1,91		0,00	1,91	1,91	0,00	106	0	
40	73 75 58 57 Trelde, Fredericia Jorder	Birthe Lyngbye Jensen Robin Lund Ravn Jensen Skullebjergvej 390	1,59 1,12 0,81 0,74	1 1 1 1	0,00 0,00 0,00 0,00	1,59 1,12 0,81 0,30	1,59 1,12 0,81 0,74	0,00 0,00 0,00 0,00	179 85 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0
Samle t			4,27		0,00	3,82	4,27	0,00	264	0	

41	59a Trelde, Fredericia Jorder	Jens Jacob Raun Hans Christian Raun Niels Peter Raun Skullebjergvej 270	1,37	1	0,12	1,37	1,37	0,00	124	0	0
Samle t			1,37		0,12	1,37	1,37	0,00	124	0	
42	56 Trelde, Fredericia Jorder	Jørgen Grauslund Trelde Næsvej 124	1,44	1	0,00	0,00	1,44	0,00	0	0	Landbrug
Samle t			1,44		0,00	0,00	1,44	0,00	0	0	
43	6o Trelde, Fredericia Jorder	Poul Ole Petersen Trelde Næsvej 156	0,13	1	0,00	0,13	0,00	0,00	0	0	0
Samle t			0,13		0,00	0,13	0,00	0,00	0	0	
44	6n Trelde, Fredericia Jorder	Ulla Jørgensen Fobian Trelde Næsvej 158	0,13	1	0,00	0,13	0,00	0,00	0	0	0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
Samle t			0,13		0,00	0,13	0,00	0,00	0	0	

45	3b Trelde, Fredericia Jorder	Poul Ejnar Jochumsen Bøgeskovvej 71	28,66	1	0,00	5,87	28,66	0,00	422	0	Landbrug
Samle t			28,66		0,00	5,87	28,66	0,00	422	0	
46	5b 5ae Trelde, Fredericia Jorder	Hanne Ladegaard Jensen Rolf Dørffler Madsen Jensen Hans Jensen Trelde Næsvej 178	23,58 0,97	1 del af 1	0,00 0,00	6,06 0,00	23,58 0,97	0,00 0,00	483 0	0 0	Landbrug Landbrug
Samle t			24,55		0,00	6,06	24,55	0,00	483	0	
47	7h 7k 7aa Trelde, Fredericia Jorder	Asger Steen Jensen Skovholtvej 15	0,59 1,15 0,12	del af-3 1 1	0,06 0,77 0,00	0,00 0,02 0,05	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0 0 0	34 0 0	Landbrug Landbrug Landbrug
Samle t			1,85		0,83	0,07	0,00	0,00	0	34	
48	7q 7p 7o 7m 7r 26i Trelde, Fredericia Jorder	Carl Henrik Friis Petersen Skovholtvej 5	0,41 0,00 0,19 0,19 0,53 0,17	1 1 del af 2 1 1 del af 2	0,00 0,00 0,06 0,08 0,45 0,17	0,00 0,00 0,19 0,19 0,53 0,17	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0	Landbrug Landbrug Landbrug Landbrug Landbrug Landbrug
Samle t			1,49		0,76	1,07	0,00	0,00	0	0	
49	14h 15g 14e	Kristian Dahl Andersen Trelde Næsvej 214 Bøgeskovvej 61	0,70 3,00 4,85	1 1 1	0,69 1,32 0,00	0,70 2,09 0,00	0,00 0,00 4,85	0,00 0,00 0,00	0 0 0	0 0 703	0 Landbrug Landbrug

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:	NBL´s bestemmelser om:			Sti/vej	Den 11-03-2019

			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
	14m		5,33	1	0,00	0,00	5,33	0,00	6	295	0
	14n Trelde, Fredericia Jorder		5,31	1	0,00	0,98	5,31	0,00	0	210	Landbrug
Samle t			19,19		2,01	3,77	15,49	0,00	6	1.208	
50	9f Trelde, Fredericia Jorder	Margit Korshøj Bjarne Korshøj Trelde Næsvej 236	1,54	1	0,87	0,81	0,00	0,00	0	0	0
Samle t			1,54		0,87	0,81	0,00	0,00	0	0	
51	14p	FREDERICIA KOMMUNE	9,14	del af 2	0,00	9,14	9,14	0,00	297	382	0
	14i		5,09	1	0,03	2,86	5,09	5,09	0	458	0
	14k		6,03	1	0,00	1,86	6,03	0,00	0	633	0
	14ab		1,30	1	0,00	1,30	1,30	1,30	0	0	0
	10v 10a		0,50	1	0,02	0,50	0,50	0,50	0	36	0
	10x		6,93	1	0,03	6,93	0,00	6,93	0	0	0
	14d 41a		0,24	del af 1	0,00	0,24	0,00	0,24	0	5	0
	42a 40b		3,74	1	0,00	3,22	3,74	3,74	0	166	0
	41b		1,73	del af 1 del	0,00	1,73	0,00	1,73	0	0	0
	7000a		1,09	af 1 del af 1	0,00	1,09	0,00	1,09	0	13	0
	41c		0,46	1	0,00	0,46	0,03	0,46	0	0	0
	40a		0,03	1	0,00	0,03	0,00	0,03	0	6	0
	42b		1,44	1	0,00	1,44	0,00	1,44	0	58	0
	43		1,73	del af 2	0,00	1,73	1,48	1,73	0	0	0
	44		3,70	1	0,06	3,70	3,44	3,70	0	306 0	0
	1y		2,47	1	0,00	0,53	2,47	2,47	0	764	0
	1b		5,66	1	0,00	3,39	5,66	5,66	109	236	0
	11h		4,51	1	0,00	3,91	4,51	4,51	102 0	287	0
	11i		1,43	del af 2	0,21	1,43	0,41	1,43	269	697	0
	11b		9,79	1	0,00	9,68	9,79	9,79	0	138	0
	12b		1,79	1	0,39	1,79	0,00	1,79	0	144 97	0
			1,38	del af 1 del	0,07	1,38	0,00	1,38	227	240	0
			5,10	af 1	0,00	5,10	5,10	5,10	368		0
			9,24		0,00	9,24	9,24	9,24			0

Bilag 1, areal-og lodsejerliste. Treldeskovene

Lb. Nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		NBL´s bestemmelser om:				Sti/vej		Den 11-03-2019
			Ca.ha.	Antal lodder	§3 Søer, moser, enge, overdrev - ca.ha	Strandbeskyttelse § 15 og klitfredning § 8 - ca.ha	Fredskov ca. ha	Tidl. Fredet	Ny - meter	Eksisterende - meter	Bemærkninger
	12k		9,17	del af 1	2,39	9,17	7,06	9,17	63	787	0
	26e Trelde, Fredericia Jorder		0,98	del af 1	0,00	0,98	0,98	0,98	0	0	0
Samle t			94,66		3,21	82,84	75,96	79,50	1.436	5.453	
52	14o Trelde, Fredericia Jorder	Hans Peter Jessen Bjerrisgaard Bøgeskovvej 61	5,59	1	0,00	0,35	5,59	0,00	0	114	Landbrug
Samle t			5,59		0,00	0,35	5,59	0,00	0	114	
53	12i Trelde, Fredericia Jorder	Staten Søfartsstyrelsen	0,01	1	0,00	0,01	0,00	0,01	0	0	0
Samle t			0,01	1,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0	0	
54		Umatrikuleret areal	3,81	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	
Samle t			3,81		0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	
55	10 Kirstinebjerg, Fredericia Jorder	Thomas Søndergaard Thomsen Stenten 90 7000 Fredericia	4,46	1	0,00	0,00	4,46	0,00	0	370	Landbrug
Samle t			4,46		0,00	0,00	4,46	0,00	0	370	
		Hektar i alt	642,03		8,15	211,02	610,67	79,51	9.196	15.952	

BILAG 2 - Budgetoverslag

Dato: 2019

Budgetoverslag for fredning af Treldeskovene i Fredericia Kommune

Danmarks Naturfredningsforening og Fredericia Kommune rejser om kort tid fredningssag for Treldeskovene i Fredericia Kommune, i alt ca. 640 ha. I henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 5 skal et fredningsforslag ledsages af et overslag over de forventede omkostninger, der knytter sig til gennemførelsen af forslaget.

Der tilkendes ikke erstatning for fredning af offentligt ejede arealer, medmindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besiddelse, jf. nbl. § 39 stk. 1, sidste punktum. Fredericia Kommune ejer knap 100 ha af fredningsområdet og Staten (Søfartsstyrelsen) ejer ca. 1 ha. Resten er fordelt på 52 private lodsejere, hvoraf de fleste ejer under 5 ha, mens nogle få ejer arealer af betydelig større størrelse. Det er således kun de 52 private lodsejere, som tilkendes erstatning for samlet 539 ha.

Sagsrejser nedlægger påstand om at fredningssagen er af national betydning og gør opmærksom på at fredningserstatningernes samlede størrelse overstiger 2. mil. kr. Kommunen anmoder derfor om at staten yder 90 % af erstatningerne.

Af det samlede fredningsareal er 9 ha udpeget efter naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet natur. Fredningsforslaget medfører ikke yderligere restriktioner for disse arealer, hvorfor de ikke er erstatningspligtige.

211 ha af det samlede fredningsforslag er beliggende indenfor strandbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 15. Der ydes ikke grundtakst for disse arealer.

Den overvejende del af fredningsforslaget, i alt 611 ha, er registreret som fredsskov, jf. skovloven. Der ydes ikke grundtakst for disse arealer.

Som følge af fredningsforslagets § 3, ekstensiveres skovdriften for de "øvrige skovarealer":

1. Løvskov: Der henvises til NMKN's afgørelse af 31. maj 2016 om fredning af Søheden Skov i Brønderslev og Frederikshavn Kommune (sag nr. NMK-520-00059). Her tilkendes erstatning for løvtræbinding på arealer, der i dag er skov, på 8.000 kr./ha. Erstatningen kompenserer for begrænsning i valg af træarter i fredskov og anden skov. Danmarks Naturfredningsforening vurderer, at bestemmelserne i nærværende fredningsforslag er mindre restriktive og erstatningsoverslaget estimeres for "øvrige skovarealer" – (løv), således til **7000 kr./ha.**

2. Nåleskov: Som følge af fredningsforslagets § 3, stk. 3 bliver der forbud mod gødskning og begrænsning på anvendelsen af pesticider på arealer med nåleskov 10 år efter fredningen er endeligt gennemført. Der estimeres en fredningserstatning svarende til fredningsgrundtakst for disse arealer der i alt udgør 44 ha.

3. Urørt skov: Som følge af fredningsforslagets § 3 skal der udlægges i alt 168 ha urørt skov.

Der henvises til NKN's afgørelse af 15. marts 2002 om fredning af Æbelø, Æbelø Holm, Dræet, Drætte Holm og omliggende havområder (sag nr. NKN 97-111/420-0004). Her tilkendes erstatning for udlæg af urørt skov på hhv. 50.000 (Klasse l), 30.000 (klasse 2), 15.000 (klasse 3) og o kr. (klasse 4) kr/ha. De forskellige klasser henviser til bevoksningens alder, jordens bonitet mm.

Der henvises yderligere til NKN's afgørelse af 18. marts 2009 om fredning af Agernæs Storskov i Nordfyns Kommune (NKN-111-0035). Her tilkendes erstatning for udlæg af urørt skov på hhv.: 50.000 kr. /ha for udlæg af gammel eg til urørt, 40.000 kr/ha for yngre eg og bøg til urørt og 20.000 kr/ha for eg der overgår til urørt skov om 100 år med hugst indtil da. Dertil har taksationskommissionen fastsat erstatning på 130.000 kr./ha for gammel hugstmoden eg (100-150 år gamle).

Der henvises endeligt til NKN's afgørelse af 30. april 1996 om fredning af arealer af Baggesvogn Gods i Hjørring kommune (sag nr. 111/800-0001). Her tilkendes erstatning for udlæg til urørt skov på 20.000 kr/ha. Skovarealerne var i praksis allerede urørt skov med en gennemgående ringe vedmasse og det kuperede terræn vanskeliggjorde skovdriften. Samme forhold gør sig gældende for dele, af det i fredningsforslagets, forslåede udlæg af urørt skov.

Det vurderes således på baggrund af ovenstående fredningsafgørelser og fredningsområdets typografi, jordbundsforhold og tilgængelighed at fredningserstatningen for urørt skov gennemsnitligt bør fastsættes til **40.000 kr./ha.**

Det skal bemærkes af skredzonen ud mod Lillebælt og vandfladen er fratrukket i arealberegningen, da arealernes beskaffenhed umuliggør rationel skovdrift. Det lægges op til at der for arealer i skredzonen udbetales et beløb svarende til grundtakst for ny fredning. Offentlig skov er ligeledes fratrukket, da der ikke udbetales erstatning for offentligt ejede arealer.

4. Lysåbne arealer: Endeligt er der som følge af fredningsforslagets § 3, stk. 4 forbud mod tilplantning, omlægning, gødning og sprøjtning på de lysåbne arealer. Der er i alt 29 ha lysåbne arealer i fredningsforslaget. Heraf er 23 ha offentligt ejet og/eller udpeget efter naturbeskyttelseslovens § 3, som beskyttet natur og er som sådant ikke erstatningspligtigt. Der skal således tilkendes erstatnings i alt 6 ha. Af de 6 ha er 4 ha fredsskov og 1 ha er omfattet strandbeskyttelseslinjen, hvorfor der ikke ydes grundtakst for disse arealer. Der henvises til Naturklagenævnets afgørelse af 11. juni 2009 om fredning af den nordligste del af Flyvestation Værløse og tilstødende arealer omkring Præstesø og Søndersø i Furesø Kommune (NKN-111-00039). Her tilkendes erstatning 40.000 kr./ha for forbud mod sprøjtning, kalkning og gødskning. Det vurderes således at erstatningen kan fastsættes til hhv. **40.000 kr./ha og 36.300 kr./ha**. for de lysåbne arealer.

	Areal	**Regulering**	**Erstatning kr./ha.**	**Bemærkninger**	**I alt kr.**
1	387	Løvskov - Skov med begrænset regulering (bevaring af 5 træer/ha og forbud mod renafdrift over 0,5 ha)	7000	Øvrige skovarealer (Løvskov) Jf. fredningsforslagets § 3.	2709000
2	44	Nåleskov	3700	Øvrige skovarealer (Nåleskov) Jf. fredningsforslagets § 3.	162800
3	69	Urørt skov	40.000		2760000
4	5	Lysåbne arealer – forbud mod tilplantning, sprøjtning mm.	36.300	Omfattet af Fredsskov/strandbeskyttelse	181500
	1	Lysåbne arealer – forbud mod tilplantning, sprøjtning mm.	40.000		40.000
	Sti (meter)		**Erstatning (kr./m)**		
5	3298	Ny sti	60		197880
6	14950	Eksisterende sti	15	Forbud mod nedlæggelse	224250
	I alt				**6275430**

BILAG 4 - Eksisterende fredning og deklaration for Trelde Næs

Dato: 2019

/

kt. j.nr. 22-22-4-66

L.K. - Fredericia · FOTOKOPI

DEKLARATION

Efter at staten ved ministeriet for kulturelle anliggender har afholdt et beløb på 1.125.000 kr. som tilskud til Fredericia kommunes erhvervelse af ejendommen Treldenæsgård, matr.nr. $1o^{a}$ m.fl., Trelde by, Vejlby sogn, som opholsareal for almenheden, ha Fredericia kommune og ministeriet for kulturelle anliggender indgået følgende aftale, der begæres lyst på ejendommene matr.nr. $1o^{a}$, 41^{a}, 1^{y}, 11^{b}, 11^{h}, 11^{i}, 12^{k}, 26^{e}, $4o^{a}$, $4o^{b}$, 41^{b}, 42^{a}, 1^{b}, 12 14^{i}, 42^{b}, 43, 44, 14^{d}, 12^{e} og 8^{o}, alle af Trelde by, Vejlby sogn:

1.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af løvskov skal opretholdes og eksisterende nåletræsbevoksning fjernes. Endvidere skal de overdrevsprægede græssletter ved Troldehuis holdes i hævd.

Ved driften af skovområder og markområder skal der tages særlig hensyn til bevarelsen af de landskabelige og naturvidenska belige værdier.

Bevarelse og fornyelse af eksisterende bevoksning må kun finde sted med danske løvtræer og skal så vidt muligt etableres gennem selvforyngelse og i den udstrækning, som er forstlig mulig drives i plukhugstdrift.

2.

Ejendommene skal stedse holdes samlet, og der må ikke uden de påtaleberettigedes samtykke foretages udstykninger af ejendommene. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus-, sten- og lergravning, opfyldning eller planering er ikke tilladt, ligesom arealerne ikke må anvendes til oplagsplads.

3.

Anlæg og omlægning af veje, stier eller parkeringspladser må ikke finde sted uden tilladelse fra de påtaleberettigede.

Etablering af telt- eller campingplads er ikke tilladt uden for de arealer, der godkendes dertil af de påtaleberettigede jfr. nedenfor.

Fredningsplanudvalget for Vejle Amt

4.

Der skal stedse være adgang for alle og enhver til under overholdelse af givne ordensforskrifter at færdes og have fri opholds-, bade- og sportsfiskeret på ejendommen. Indenfor det på vedlagte tegning som område A benævnte er uvedkommende motorkørsel ikke tilladt.

./.

5.

Bygninger må ikke opføres på ejendommene, herunder boder, badehuse, skure, master o.lign. Der må ikke opstilles friluftsreklamer.

De på ejendommene beliggende bygninger indgår i udbygningen af områdets rekreative værdi, således

at den eksisterende avlsgård kan ombygges til cafeteria,

at smedien kan ombygges til toilet og kiosk,

at de to arbejderhuse kan indrettes til gæstehuse, toiletter o.lign.,

at Troldehuset kan indrettes og udbygges til lejrskole.

Endvidere kan havnen udbygges til lystfartøjer.

Om- eller tilbygning af de eksisterende bygninger, hvorved bygningernes karakter forandres, må ikke finde sted uden godkendelse fra de påtaleberettigede.

6.

./.

På ejendommene kan udlægges den på vedlagte tegning skitserede parkerings- og campingplads.med de til campingpladsen viste bygninger. Campingpladsen drives af Fredericia kommune.

Der udarbejdes ordensreglement for pladsen, og kommunen påtager sig tilsynet hermed.

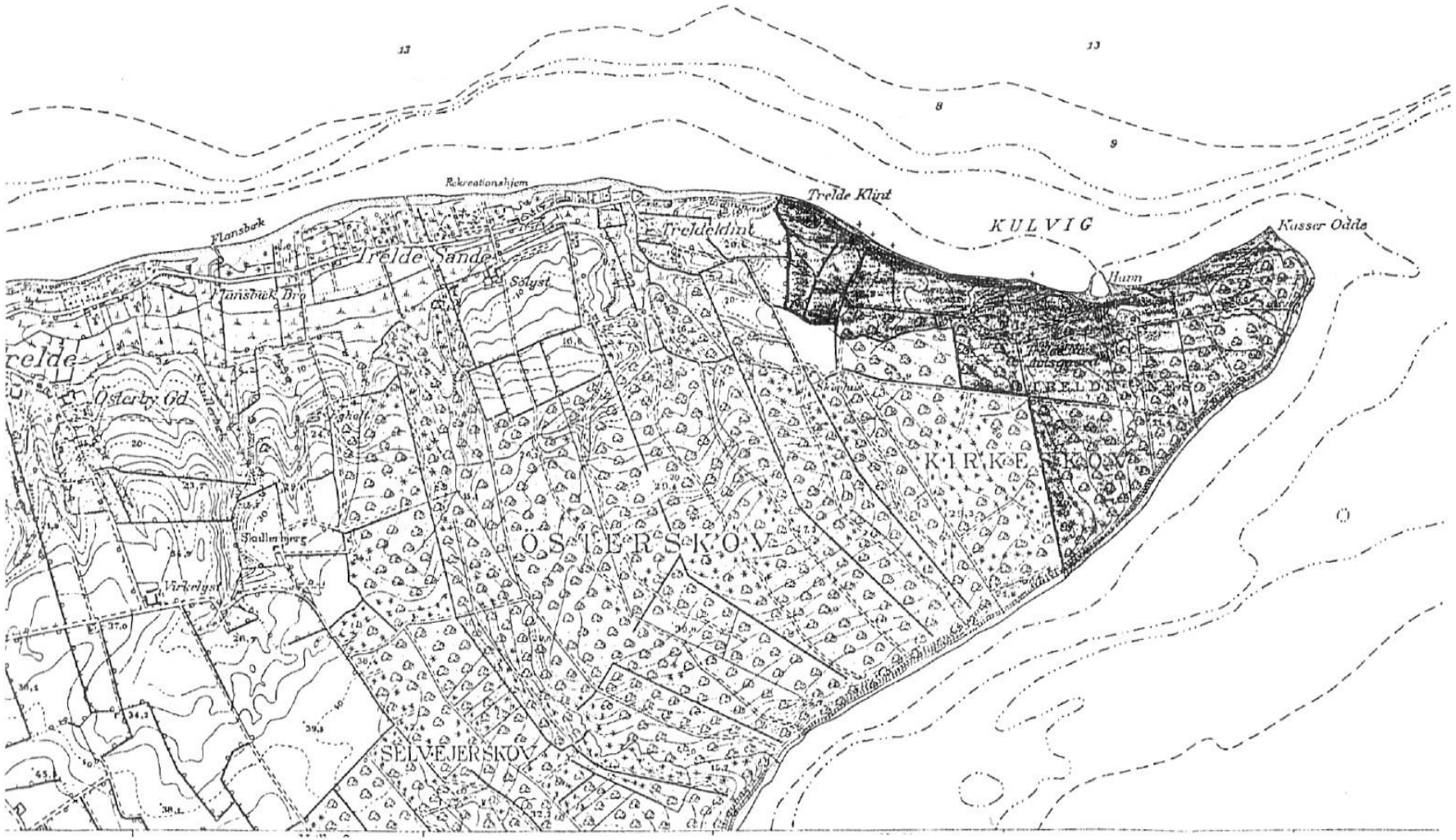
Påtaleretten efter nærværende deklaration tilkommer fredningsnævnet for Vejle amtsrådskreds og ministeriet for kulturelle anliggender.

Nærværende deklaration begæres tinglyst på ovennævnte ejendomme med prioritet forud for al pantegæld men med respekt af allerede tinglyste servitutter.

for Fredericia byråd: Fredericia byråd, den 25. marts 1968.

For Fredericia byråd i h. t. byrådets beslutning i mødet den 10. april 1968.

Martin Hansen

15
14
13
13
8
9
Rekreationshjem
Trelde Klint
KULVIG
Kusser Odde
Flansbæk
Trelde Sande
Trelde Klint
Sølyst
Havn
Flansbæk Bro
Trelde
Østerby Gd
Skullerup
Skullerup Hjerg
Virkelyst
ØSTERSKOV
KIRKESKOV
SELVEJERSKOV

Afgørelser – Reg. nr.: 00075.00

Fredningen vedrører: Trelde Næs

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet	**20-06-1930** **12-05-1920**

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

REG. NR. 75

af

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Vejle Amtsraadskreds

Aar 1920 den 12. Maj Em. Kl. 3 mødte Fredningsnævnet for Vejle Amt - Dommer Rudbeck som Formand, Amtsraadsmedlem Krag samt Lærer Sejr af Egeskov - paa Trelde Næs i Vejlby Sogn for i Henhold til § 8 i Lov om Naturfredning af 8. Maj 1917 at afholde Møde angaaende Bebyggelsesforholdene paa Næsset (Lovens § 5, 2det Stk.).

.....

Ved Overenskomst med Ejerne og Panthaverne - Ingeniør Brinch erklærede, at Fyrvæsenet ingen Interesse havde i Sagen - fastsattes som Servitut paa Matr. Nr. 12b og 12k af Trelde By, Vejlby Sogn, at ingen Bygning fremtidig maa opføres paa denne Ejendom uden Fredningsnævnets Tilladelse. Saafremt der maatte blive Spørgsmaal om Bortsalg af bemeldte Ejendom eller Dele af samme, forpligter Ejerne sig derhos til at give Fredningsnævnet Meddelelse derom, for at Nævnet kan faa Lejlighed til at træffe de Bestemmelser med Hensyn til Næssets Fredning, som det maatte finde Anledning til.

Denne Overenskomst tinglæses som Servitut paa ovennævnte Ejendom og Servituten kan ikke ophæves uden Samtykke af Fredningsnævnet eller den Myndighed, som maatte træde i Nævnets Sted.

Oplæst og bekræftet med de vedkommendes Underskrifter.

Mødet hævet.

.. ..

A. Rudbeck J. Krag S.P.N.Sejr

U D S K R I F T

af

REG. NR. 75

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Vejle Amtsraadskreds

Aar 1930 den 20. Juni mødte Fredningsnævnet for Vejle Amt - Civildommer Rudbeck, Gaardejerne Krag og Ladegaard - paa Trelde Næs, Matr. Nr. 12b og 12k af Trelde By, Vejlby Sogn, i Anledning af, at denne Ejendom med flere Matr. Nr. er i Færd med at skifte Ejer. For den nuværende Ejer A/S Trelde Næs i Likvidation mødte Likvidator, Sagfører Gudsøe, Fredericia, der oplyste, at Køberen, saafremt Handelen gaar i Orden, er Slagtermester Peter Ryholt og Hustru Ane Ryholt, af København. Af disse var mødt Fru Ryholt.

Imellem Fru Ryholt og Fredningsnævnet blev der under Forudsætning af, at hendes og hendes Lands Køb af Ejendommen gaar i Orden, indgaaet følgende Overenskomst:

Hr. og Fru Ryholt forbeholder sig Ret som Ejere over Adgangen til Næsset, men de lover paa et passende Sted paa Ejendommen at opsætte Tavle om, at Adgang til at bese Næsset kan faaes ved Henvendelse paa et nærmere angivet Sted. Dog forbeholder de sig, at saadan Adgang, saafremt de ønsker det, kan lukkes i Tide fra den 15. Juni til den 15. August. Køberne forpligter sig derhos til ikke at foretage væsentlige Forandringer ved Naturforholdene paa Næsset uden Fredningsnævnets Samtykke.

Foranstaaende Bestemmelser kan tinglyses som Servitut paa Trelde Næs, hvorved forstaaes Matr. Nr. 12b og 12k af Trelde By, Vejlby Sogn.

Paataleberettiget er Fredningsnævnet for Vejle Amt eller den Myndighed, der nærmest maatte træde i sammes Sted.

Ane Ryholt A. Rudbeck J. Krag P.L.Ladegaard

Underskrevne Slagtermester Peter Ryholt tiltræder ved min Underskrift i Protokollen foranstaaende Overenskomst.

p.t. Veile, den 4. August 1930. Peter Ryholt

KORT>

Fredningsgrænser:

sammenfaldende med Skel

ikke sammenfaldende med Skel

Terrain af

Trelde By

Sogn: Vejlby

Herred: Elbo

Amt: Vejle

Udfærdiget i *April 1948*

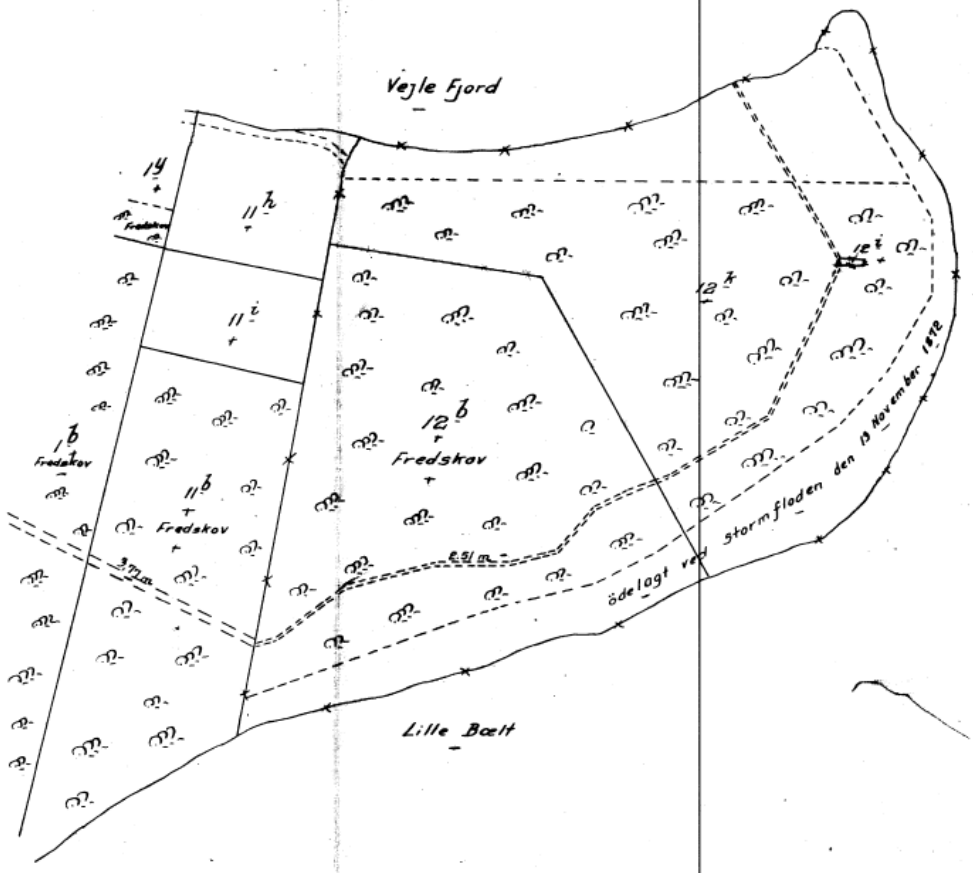
Direktoratet for Matrikulsvæsenet

Søren Frandsen

Målestoksforhold: *1:4000*

No. 75

M 3313

Bilag 5 – Udtalelse fra Københavns Universitet – Center for Makroøkologi, Evolution og Klima

Dato: 2019

CENTER FOR MAKROØKOLOGI, EVOLUTION OG KLIMA
Danmarks Naturfredningsforening
v/ Kaare Tvedergaard Kristensen

N O T A T 1. NOVEMBER 2018

Vedr. Fredning af Trelde Skov

Forfatter Jacob Heilmann-Clausen

DIR 51 33 09 91

MOB 23 83 99 97

Treldeskovene ved Fredericia hører til de biologisk set mest værdifulde i Danmark i kraft af:

- Begrænset indflydelse af ordnet skovdrift baseret på renafdrifter og skærmforyngelser, og derfor følgende høj vedplantediversitet og strukturel variation.
- Undergrund med store forekomster af tertiært plastisk ler med stort indhold af basekationer.
- Udskridningsdynamik mod Lillebælt som følge af kysterosion og undergrund som medfører en meget varieret vegetation omfattende alle naturlige successionstadier fra blottet ler til gammel skov over en gradient fra våd til tør bund.
- Sydøst-eksponering mod Lillebælt som skaber at lokalt varmt mikroklima med forekomst af mange sydlige arter.

Den komplekse ejerstruktur har i et vist omfang medvirket til at sikre disse værdier indtil nu, men en stigende centraliseret ejerstruktur og et øget fokus på energitræ i skovbruget udgør en betydelig trussel fremadrettet.

En fredning af Treldeskovene er derfor af afgørende vigtighed for at sikre de enestående naturværdier for fremtiden. I den forbindelse ar det af afgørende vigtighed at dele af skovene sikres mod tømmerorienteret skovdrift. Dette er ikke mindst vigtigt langs kysten af Lillebælt som helt uden sammenligning indeholder de største naturværdier, med forekomst af talrige rødlistede arter. Sikring af en urørt kystbræmme langs Lillebælt vil på kort sigt sikre mod at hugstmodne træer fældes og at der ikke sker unaturlige ændringer i træartssammensætningen, fx plantning af nåletræer. Begge processer har lokalt ødelagt levesteder for truede arter i skovene. På længere sigt vil urørt skov føre til et markant styrket naturindhold, med langt større forekomst af gamle træer, dødt ved og spontane succesionsprocesser. Dette vil sikre bedre overlevelse for populationer af truede arter der allerede lever i skovene, men indebærer desuden et potentiale for nyetablering af nationalt truede arter fra omgivende skove.

I forhold til virkemidlet urørt skov gælder to grundregler. For det første gælder arts-areal kurven som er en biologisk grundlov der tilsiger at antallet af arter og individer stiger med areal og med mængden af de levesteder som sikres, i dette tilfælde ved at ophøre aktiv skovdrift. Derudover

gælder den regel at antallet af spontane, pladskrævende processer der kan opretholdes stiger med det urørte areal. Disse hensyn skal naturligvis vurderes under hensyn til de økonomiske omkostninger ved at ophøre skovdrift.

Specifikt i Treldeskovene er det særligt vigtigt at sikre at de spontane processer langs kysten af Lillebælt, kan udfolde sig i videst muligt omfang. Dette kræver ikke kun at selve skredterasserne sikres som urørte, hvilket i store træk er tilfældet i dag, men også at den bagvedliggende skov på den høje bund sikres i et bælte langs kysten. Her vil jeg fagligt vurdere at en bræmme på mindst 300 meter vil sikre opretholdelse af disse processer i overskuelig fremtid. En bredere bræmme vil naturligvis sikre en endnu bedre beskyttelse og vil samtidigt give rum for flere naturlige dynamikker, herunder stormfald, lysbrøndsdynamik og naturlige grænsnings-dynamikker, uafhængigt af kystdynamikken. En smallere bræmme af urørt skov vil derimod kompromittere beskyttelsen af de unikke kystdynamikker, især hvis der ikke defineres særligt store hensyn i en eventuel bufferzone. En urørt bræmme på 200 meter med en 100 meter bred bufferzone med særligt hensynsfuld plukhugstdrift vil kunne fungere som et minimalt kompromis.

Bilag 6 - Artsliste

Dato: 2019

Artslisten er udarbejdet på baggrund af data fra Atlas Flora Danica, Fugle&Natur, Miljøportalen, DOFBasen, Naturnær driftsplan for de kommunalt ejede skove på Trelde Næs og Dansk Svampeatlas. Artslisten er ikke fuldstændig. Den medtager ikke almindeligt forekommende arter såsom Brændenælde eller Mælkebøtte, men fokuserer i stedet på mere sjældne og skovtypiske arter. Arterne er farvemarkeret efter deres sjældenhed og anvendelse som indikator for gammel skov. I de tilfælde hvor en art er både indikatorart og sjælden er den markeret som sjælden.
Grøn = Indikatorart for gammel skov
Gul = relativ sjælden
Rød = sjælden

Karsporeplanter:
Fjerbregne
Mangeløv, Alm.
Padderok, Elfenbens
Padderok, Kær-
Skavgræs
Ørnebregne

En- og tokimbladede blomsterplanter:
Agermåne, Vellugtende-
Anemone, Blå-
Anemone, Gul-
Anemone, Hvid-
Brunelle, Alm.
Brunrod, Knoldet
Burre, Skov-
Brøndsel, Nikkende
Druemunke
Dueurt, Glat
Dueurt, Lodden
Firblad
Fladstjerne, Græsbladet
Fladstjerne, Stor
Fladstjerne, Sump-
Fliglæbe, Ægbladet
Flitteraks, Enblomstret
Fredløs, Lund-
Galtetand, Kær
Galtetand, Skov
Gedeblad, Alm.
Guldnælde, Alm.
Guldstjerne, Hylster-
Gøgelilje, Langsporet
Gøgelilje, Skov-
Gøgeurt, Maj-
Gøgeurt, Stor-
Gøgeurt, Skov-
Gøgeurt, Tyndakset
Gyldenris, Alm.
Haremad
Hullæbe, Nikkende
Hullæbe, Skov-
Hullæbe, Tætblomstret
Hønsetarm, Alm.
Klokke, Nælde-
Kløver, Spæd-
Konval, Stor
Liljekonval
Natskygge, Bittersød
Nellikerod, Feber
Perikon, Kantet
Perikon, Prikbladet
Perikon, Vinget
Ramsløg
Randfrø, Hvas
Ranunkel, Kær
Rederod
Sanikel, Alm.
Sideskærm
Skovsalat
Skovmærke
Skær, Eng-
Springklap, Skov
Steffensurt, Dunet
Syre, Alm.
Viol, Skov-
Ærenpris, Læge-
Ærenpris, Tykbladet

Græsser:
Bunke, Mose-
Flitteraks, Enblomstret
Hvene, Alm.
Hvene, Kryb-
Kogleaks, Blågrøn
Kogleaks, Skov-
Rævehale, Knæbøjet
Rørgræs
Siv, Glanskapslet
Siv, Lyse
Siv, Tudse-
Star, Blågrøn
Star, Kæmpe-
Star, Næb-
Star, Skov-
Star, Tykakset-
Skovbyg
Skov-Hejre, Sildig
Miliegræs

Træer og buske:
Ahorn
Ask
Avnbøg
Bøg
Birk, Dun
Brombær
Bævreasp
Eg, Alm. Stilk-
Elm, Skov
Hassel
Hvidtjørn, Alm.
Hvidtjørn, Engriflet
Kvalkved
Kristtorn
Mirabel
Vedbend
Vrietorn

Mosser:
Stammemos, Stor
Stammemos, Slank

Svampe:
Bleg koralsvamp
Bleg rørhat
Bleggul mælkehat
Blågullig slørhat
Bronze-rørhat
Brændende mælkehat
Bulliards slørhat
Busk-frynsesvamp
Børstehåret savbladhat
Dansk slørhat
Djævle-rørhat
Drue-koralsvamp
Elegant parasolhat
Filtet tåreblad
Firefarvet slørhat
Flosset fluesvamp
Giftig rødblad
Glatstokket indigorørhat
Grøngul pastelporesvamp
Grøngul ridderhat
Grå kantarel
Gråbladet slørhat
Gul skælrørhat
Guldrørhat
Gulgrøn slørhat
Gulplettet gift-skørhat
Gyldenbrun lakporesvamp
Honning-vokshat
Indigo-slørhat
Klidhat
Knippe-ridderhat
Krusblad
Kryderet slørhat

Kul-skørhat
Køllekantarel
Magisk slørhat
Mel-slørhat
Nubret mælkehat
Orangeøjet sneglehat
Pigget fluesvamp
Pigget grynskælhat
Poppel-skælrørhat
Puklet ridderhat
Rosa støvbold
Rustrød skælrørhat
Rødfodet ridderhat
Rødplettet rødblad
Røggrå mælkehat
Safran-slørhat
Satans rørhat
Silkehåret posesvamp
Sirene-slørhat
Skærmformet stilkporesvamp
Slimet jordtunge
Sodrørhat
Sortfodet stilkporesvamp
Sorthvid skørhat
Sortskællet ridderhat
Spiselig mælkehat
Sprække-ruslædersvamp
Stor kam-fluesvamp
Stor ridderhat
Sølvskinnende rørhat
Tofarvet foldporesvamp
Tykbladet gråblad
Tæge-vokshat
Ulden slørhat
Violblå slørhat
Violetflaget slørhat

Insekter:

Alm. Blåfugl
Alm. Sirsmælder
Alm. Træsvirreflue
Ancistronycha cyanipennis
Bi-Pelssvirreflue
Bjørnetragtspinder
Bleg glanssvirreflue
Bred Muldløber
Bredrandet Humlebisværmer
Brungul Kamsmælder
Blodnakke
Blågrøn Solbille
Blåhale
Blå Mosaikguldsmed
Blå Oliebille
Blå Ribbevinge
Broget urtesvirreflue
Brun bjørnesvirreflue
Bøghjort
Cigarruller
Citronsommerfugl
Curculio glandium
Det hvide C
Dukatsommerfugl
Dødningehoved-Svirreflue
Eudasyphora cyanella
Femplettet køllesværmer
Fireplettet Ådselbille
Grøn Køllesværmer
Guldhale
Guldpletløber
Gulrandet Fladløber
Gul Vedsvirreflue
Hasselbladruller
Hestehov-Urtesvirreflue
Hvidbåndet Rovflue
Hvid Admiral
Hvidtjørnshvepsebuk
Jordhumlesvirreflue
Jysk Blomsterbuk
Kejserkåbe
Kornet Løber
Kort Kalkløber
Kratløber
Krumknivgræshoppe
Liden Græssmælder
Lille Humlebille
Lille Hvepsebuk
Lille Kardinalbille
Lille Pupperøver
Lys Jordhumle
Læderløber
Microrhagus pygmaeus
Nemadus colonoides
Nyre-træsaftsvirreflue
Okkergul Pletvinge
Pragtsvirreflue
Phyllobius maculicornis
Ramsløg-svirreflue
Rød Vandnymfe
Rødhalet Busksmælder
Rød Træsmuldsvirreflue
Ræverød Urtesvirreflue
Sandgraveredderkop
Seksplettet faldbille
Seksplettet køllesværmer
Sen Ornamentsvirreflue
Scydmoraphes parshalli
Skovblåfugl
Skovrandøje
Skovmalakitbille
Skovskarnbasse
Sorthornet Guldsvirreflue
Sorthovedet Kardinalbille
Sortkøllet Ådselgraver
Sort Pragtvåbenflue
Sort Vedsvirreflue
Stenhumle
Stor Buesvirreflue
Sydlig Blomsterbuk
Sømplet
Tidlig Silkesvirreflue
Trimium brevicorne
Tjørne-Pelssvirreflue
Tobaksfarvet Blomsterbuk
Tobåndet Hvepsesvirreflue
Uldhåret pelssvirreflue
Quedius brevicornis
Winthemia speciosa

Padder:

Butsnudet frø
Lille vandsalamander
Stor vandsalamander
Skrubtudse

Krybdyr

Skovfirben
Hugorm

Fugle

Duehøg
Grønspætte
Hvepsevåge
Hvidvinget Korsnæb
Korttået træløber
Lille Flagspætte
Lille Fluesnapper
Lundsanger
Løvsanger
Nattergal
Natugle
Pirol
Rødtoppet Fuglekonge
Sortspætte
Skovhornugle
Stor Flagspætte
Mellemflagspætte

Pattedyr

Grævling
Rådyr
Rødmus
Ræv
Skovmår

BILAG 7 - Udtalelse fra Dansk Botanisk Forening

Dato: 2019

Treldeskovenes vilde flora byder på en overvældende rigdom af plantearter, som selv for et gammelt løvskovsområde, som der her er tale om, er usædvanligt høj. Forud for sammenskrivningen af det enestående bogværk Atlas Flora Danica foregik der et meget omfattende arbejde med at registrere, hvad der fandtes af forskellige plantearter på talrige lokaliteter spredt ud over hele landet. Gennem dette særdeles grundige inventeringsarbejde, der blev afsluttet i 2009, blev der registreret næsten 600 forskellige arter af blomsterplanter alene i skovområdet på Trelde Næs.

Adskillige af de mange registrerede plantearter er halvsjældne til sjældne på landsbasis, og flere af dem er opført på Den Danske Rødliste over truede og sårbare arter. Hvad der er ligeså væsentligt for at forstå skovens store betydning for bevaring af områdets særprægede og værdifulde 'skovnatur', er den viden, man gennem inventeringen fik om Treldeskovenes høje indhold af forskelligartede levesteder/biotoper med deres unikke indhold af en lang række såkaldt 'biotopkarakteristiske' arter. Dermed forstås arter, som er mere eller mindre specifikt knyttede til bestemte naturtyper. Tilstedeværelsen af mange biotopkarakteristiske skovarter i ét og samme skovområde indikerer med stor sikkerhed en meget lang 'skovkontinuitet' – altså at arealet har båret skov uafbrudt gennem umindelige tider.

Som noget helt specielt ved Treldeskovene må fremhæves, at de udgør et sandt paradis for alle orkidéinteresserede. Ikke færre end 11 orkidéarter forekommer i området, hvilket er helt usædvanligt højt efter en dansk målestok. Dermed tåler Treldeskovene sammenligning med de allerfornemste orkidelokaliteter i vort land – steder som Høje Møn med Klinteskoven og 'Vandplasken' ved Kjærsgård Strand i Hjørring Kommune. Alle 11 orkidéer hører til blandt de biotopkarakteristiske arter, og da hver art har sine egne, helt specielle økologiske tilpasninger, vokser de fleste af dem typisk i lidt forskellige miljøer. Når de alligevel allesammen mødes i Treldeskovene, skyldes det, at mange års dynamisk samspil mellem lang skovkontinuitet, den relativt ekstensive skovdrift, områdets helt specielle geologi og en række lokal-klimatiske forhold netop hér har frembragt en mosaik af forskellige skovmiljøer af meget høj naturkvalitet.

Alle danske orkidéer er fredet. Det betyder, at man ikke må indsamle eller beskadige dem. Beskyttelsen gælder desværre ikke deres levesteder, men netop en gennemtænkt forvaltning af levestederne er helt afgørende for, at orkideerne kan bevares. Foruden, at hver orkidé selv har mere eller mindre specifikke krav til levestedet (på linje med andre planter), afhænger mange orkidéarters bestøvning af et usædvanligt specifikt udvalg af insektarter. Dertil kommer, at intet orkidéfrø kan spire, før en passende svamp har invaderet det med sine hyfer og dermed kan nedbrydes og optages som næring af frøets kim. Nogle orkidéer forbliver stærkt afhængige af næringstilskud fra svampene gennem hele livet – og visse arter kan kun benytte ganske få forskellige svampearter. Orkidéernes specielle levevis betyder, at deres levesteder ikke kun skal opfylde plantens egne krav, men også kravene hos de bestemte arter af insekter og svampe, de er så afhængige af.

De to suverænt sjældneste orkidéer i Treldeskovene er Stor Gøgeurt og Langsporet Gøgelilje. De er begge knyttet til det udskridende plastiske ler langs kysten af Lillebælt, hvor de vokser i tidlige tilgroningsstadier af forholdsvis unge skred. Efterhånden som tilgroningen skrider frem, mister orkidéerne evnen til at konkurrere med de stadigt mere robuste planter, som rykker ind. I stedet må de ved vindspredning af deres frø flytte til nye velegnede voksesteder, som i mellemtiden er opstået i forbindelse med senere skred i omegnen. De to arter må altså nødvendigvis leve en omflakkende tilværelse, og deres fremtid afhænger af, at man bevarer

de aktive geologiske processer. Kystsikring ville være starten på enden for de to sjældne arter på dette sted.

Nogle af de øvrige orkidéarter i Treldeskovene – især Skov-Gøgeurt og Skov-Gøgelilje – vokser også primært i skredpartierne, mens arter som f.eks. den bladløse Rederod og den sjældne Tætblomstret Hullæbe er tilpasset livet under langt mere skyggefulde og stabile forhold inde i den sluttede skov. Hvis arter som disse skal bevares på længere sigt, er det essentielt at de pågældende områder enten udlægges som urørt skov eller kun drives ved skånsom 'plukhugst'. Alle skovorkidéerne er meget følsomme over for kunstig næringsberigelse eller pludselig lysstilling og udtørring af jordbunden. Det betyder, at større rydninger eller anden uhensigtsmæssig skovning vil kunne ødelægge deres voksesteder, ligesom eventuel dræning og brug af tungt maskinel kan være til stor skade. I yderste konsekvens vil sådanne tiltag kunne medføre, at én eller flere af orkidéarterne forsvinder. Derimod bør man sikre muligheden for at gennemføre passende naturpleje, hvor det måtte være (eller blive) nødvendigt.

Dansk Botanisk Forening ønsker med denne skrivelse at understrege vigtigheden af at sikre orkidéernes levesteder i skovområdet. Det har national betydning, at orkidéforekomsterne i Treldeskovene beskyttes effektivt mod potentiel ødelæggelse.

På vegne af Dansk Botanisk Forening

Henrik Æ. Pedersen
&
Flemming Thorning Lund